بوتن دۆنیا پرالیتاریاتلاری برلەشەگز!

ز. ص. ف (ب) نڭ تاتارستان ئۆلکە کەمیتێتی، تاتارستان مەرکەز باشقارما کەمیتێتی، تاتپرافساوێت هەم قازان شەهەر ساۋێتی گەزیتی

قزل تاتارستان

„КЗЫЛ ТАТАРСТАН"

орган Татобкома В. К. П. (б), Т. Ц. И. К. Татпрофсовета и Казгорсовета.

کۆندەلك گەزیت — 6 نچی یل چغا.

1926 نچی یل
عینوار 20
چەهارشەنبە
№ 16
(1479)
برەملەب 5 تیین.

Казань, Черышевск... ул., д. № 21

گیرمانییەدە حوجالق کریزیسی کۆچەیە. فیرمە هەم پریدپرییەتییەلەر شارتلیلار.

پاریژدا حۆکومەت حزمەتکارلەری زور دیمانستراتسییە یاسادلار، پالیتسییە دیمانستراتسییەچلەرگە هۆجوم ئیتدی.

لیبکنیحت هەم روزا لیوکسیمبورگنڭ ئۆتڕلگەن کۆنلەرندە، کامپارتییە بوتن گیرمانییەدە دیمانستراتسییەلەر ئۆیشتردی.

ساتسیالیزمنی تۆزەمشقا کەرتو ئۆچن زاپاس سوما حەزرلەرگە کیرەک.

(پارتییەنڭ 14 نچی ئسییزدی چغارغان قرارلار ئوڭایی بلەن).

[illegible]

بزگە حەزر بیك زور پرامیشلیننست پریدپرییەتییەلەری سالرغا کرشرگە کیرەك. ئالارنی ئەلبەتتە زور سومادان باشقا سالب بولمی. بزنڭ قولبزدا بولغان زاپاس سومالار بیك ئاز.

ساۋێتلار ئیلی ئیمپیریالیستلار تزگننندەن بارمیچی ئۆز ئوڭچا بەشی ئالرلق بولسن. بر لوزنگ بولب چغا. بزگە بو لوزنگنی تورمشقا چغارر ئۆچن ئارمی-تالمی ئشلەرگە کیرەك.

فرانسوزلار سورییەدە نیچك حوجالق ئیتەلەر؟

سورییە عەرەبلەرن ئاستڕو-ئۆتڕتووی بلەن دان قازانغان گینیرال ساررایل ئورننا، دە-ژوۋینیل فرانسییەنڭ کامیساری ئیتب قویلغان ئیدی. لاکین دە-ژوۋینیلدە ساررایلدەن کیم توگل ئیکەن. منە بو رەسمدە فرانسوزلارنڭ سورییە عەرەبلەرن نیچك ئیتب ئاسب ئۆتڕولەری کورسەتلە. بەیروت هەم دیمەشق‌شام شەهەرلەرندە منە شوندی کورننشلەرنی بیك یش ئۆچراترغا بولا.

گومیندان پارتییەسنڭ ئسییزدی.

سون-یات-سیننڭ هاتنن قارشی ئالو.- کانتون عەسکەرلەرن دۆشمانغا قارشی تۆررغا حەزرلەدە. کرەستییەنلەر، گومینداننڭ ئسییزدن قۆتلیلار. قتایدا ئۆیشقان ئشچلەر سانی بر میلییونغاجیتە.

کانتون — 9 عینوار (یولدا کیچککەن) (تاسس). 7 نچی عینواردا سون-یات-سین نڭ هاتنی شانحەیدان کانتونغا کیلدی. ئانی بیك زورلاب قارشی ئالدلار. ئانڭ کیلوون 20,000 لەب کشی کوتب تۆردی. شولار ئاراسندا حۆکومەت وەکیللەری، گومیندان ئسییزدنڭ چلینلەری، ئشچلەر، سەودە هەم ئاك-بام ئۆیشمالارنڭ وەکیللەری. شولای ئوق 1,000 کشلك پاچوتنی قاراول بار ئیدی. ئیکنچی کۆننی سون-یات-سیننڭ هاتنن گومیندان ئسییزدنڭ پریزیدییومنا سایلادلار. سون-یات-سیننڭ هاتنی بو زورلاب قارشی ئالولارغا رەحمەت ئوقندی هەم شوشی سوزلەرنی ئەیتدی:

— مین گومیندان پارتییەسنڭ ئوڭشلارن کورووئمە بیك شادلانام. پارتییە ئچندەگی کورەش نوقتالرغا تییش. سون-یات-سین ئیسەن چاقداغی توسلی، حەزردە پارتییەنڭ برلگی کیرەك، دیدی.

کانتون — 9 عینوار (یولدا کیچککەن)، (تاسس). گومیندان ئسییزدنڭ 4 نچی ئوتڕشندا، گومینداننڭ قورالی کوچلەرنڭ باشلغی چژان-کنی-شی عەسکەر تورندا داکلاد یاسادی. ئانڭ داکلادندان کورننونچە، حەزرگی کۆندە گومیندان عەسکەرلەری بیك یاحشی توزلگەنلەر هەم ئچکی-تشقی دۆشمانلارغا قارشی کورەشە ئالاچاقلار.

کرەستییەن ئۆیشمالارنڭ وەکیللەری، سون-یات-سیننڭ رەسمن کوتەرب کیلب، ئسییزدنی قۆتلادلار هەم حۆکومەتکەدە، پارتییەگەدە تولی رەوشدە یاردەم بیررگە وەعدە ئیتدلەر.

ئسییزدنڭ 5 نچی ئوتڕشندا چژان-گو-بو، کرەستییەنلەرنڭ حالی تورندا داکلاد یاسادی. داکلاددان ئاڭلاشلوونچا، ئۆلکەگی واقتدا کرەستییەنلەر ئاور نالوکلارنڭ ئیزووی سەبەبلی ئالپاوتلارغا هەم میلیتاریسلارغا قارشی سوغشقا ئۆیشقان بولغانلار. ئیندی حەزر ئالار

میللی ریۋالیوتسییەگە هەم حۆکومەتکە یاردەم ئیتەلەر؛ ئیمپیریالیسلارغا قارشی زاباستوفکا قوزغاتوچلارنی یاقلیلار. گومیندانغا قاراغان کرەستییەن ئۆیشمالارنداغی چلینلەرنڭ سانی ئیکی ئولش ئارتدی. حەزر گوئان-دون پراۋینسییەسنڭ هەر بر ئوکرۆگندا کرەستییەنلەرنڭ ئۆیشماسی بار، چژان-گو-بو ئوزنڭ داکلادنڭ ئاقتندا، کرەستییەنلەرنڭ یاردەمندەن باشقا ریۋالیوتسییەنڭ مۆمکین توگللگن ئەیتدی.

ئانناری کانتون حۆکومەتنڭ ئوتڕلگەن فینانس مینیستری لیائو-چژون-کاینڭ هاتنی چعب، لیائو-چژون-کاینی ئیمپیریالیسلار هەم میلیتاریسلارنڭ ئوترگەنلگر سۆیلەدی. ئول ئەیتە:

— گونکونگداغی ئینگلیزلەر، بو ئوتنرشنی ئۆیشترو ئۆچن 2,000,000 دوللار تولەدلەر، دی.

ئسییزدنڭ 6 نچی ئوتڕشندا پارتییە تورمشی، کانتڕول کەمیسییەسنڭ ئشی هەم ئشچلەر تورمشی تورندا داکلادلار تڭلاندی.

سوڭغی مەسئەلە تورندا چون-گو-بو داکلاد یاسادی. قتایداغی سوڭغی ئالولارغا قەدەر، ئۆیشقان ئشچلەرنڭ سانی 600,00 بولغان. حەزر ئالارنڭ سانی 1,000,000 غا جیتە. شولار ئاراسندا، گوئان-دون پراۋینسییەسندە 200,000 هەم کانتوندا-125,000 ئۆیشقان ئشچی بار. ئشچلەرنڭ ئۆیشمالاری نعیلار هەم ئوسەلەر.

تان-چین-بائو، حاتنقزلار بولکچەسنڭ ئشی تورنداداکلادیاسادی. ئول ئشچی-حاتنقزلار ئاراسندا پراپاگانداننی کوچەیترگە هەم حاتنقزلارنی ئیقتیسادی-سەیاسی یاقلاردان ئیرلەر بلەن تیگزلەرگە کیرەك لگن کورسەتدی.

ئسییزد شانحای، تیان-تسزین، سینداو هەم حانکاودا زاباستوفکا یاساوچلارغا قۆتلاو تیلیگراملارنی جیبەردی.

پاریژدا حۆکومەت حزمەتکارلەرنڭ دیمانستراتسییەسی.

دیمانستراتسییەگە 10 مڭ کشی قاتناشدی - پالیتسییە دیمانستراتسییاچلەرنی قینادی.

پاریژ، 18 عینوار (تاسس). کیچە هاوالارنڭ ناچار بولووننادا قاراماسدان، حۆکومەت ئوچرەژدینییەلەرندە حزمەت ئیتوچلەر دیمانستراتسییە یاسادلار. بو مانیفیستاتسییادا 10,000 لەب کشی قاتناشدی. ئش باشنداغی کشلەر کوب کنە پالیتسییە کوچلەرن دیمانستراتسیاچلارغا قارشی قویدلار.

مانیفیستاتسییاچلار، «کانکوردیا» مەیدانننا جییلدلار. ئاراترلارنڭ ریچلەرن تڭلاغاندان سوڭ، ئالار کروپپالارغا ئاینرلدلار. بر ئولشی فینانس مینیسترلگننە ئیکنچی ئولشی - ئوپیرا مەیداننا تابا کیتدی.

بورژووا گەزیتلەرنڭ حەبەر بیرولەرننە کورە، پالیتسییە مانیفیستاتسییەچلارغا بیك قاتی تۆرغان. حەتتا پالیتسەیسکیلەر، «ژورنال» گەزیتنڭ حەبەرچسن دە دیمانستراتسیاچلار دیب بلب، توتب قیناغانلار. «ژورنال» گەزیتی مۆگکار قارشی قانی پراتیست یاسادی. بورژووا مەتبوعاتی، حۆکومەت حزمەتکارلەرنڭ سوراولارن دۆرس تابا؛ لاکین بو سوراولارنی ئوتەگەن چاقدا، حۆکومەت بانکروت بولرغا تییش، دی.

لیبکنیحت هەم روزا لیوکسیمبورگنڭ ئوترلگەن کۆنلەرندە.

بیرلین، 18 عینوار (تاسس). کارل لیبکنیحت هەم روزا لیوکسیمبورگلارنڭ ئولووئنە ئالتی یل، لینیننڭ ئولووئنە ئیکی یل تولو ئوڭایی بلەن، کامپارتییە بوتن گیرمانییەدە دیمانستراتسییەلار ئۆیشتردی. هەر جیردە دیمانستراتسییالار غابیك کوب کشی قاتناشدی. بیرلیندە میتینگ بتکەندەن سوڭ، مڭلەرچە ئشچلەر، کارل لیبکنیحت بلەن روزا لیوکسیمبورگلارنڭ قەبرلەرننە جیئلب باردلار. قەبر یاننا، کامونیسلار پارتییەسی ئیسمندەن ئیبدەش پیك سۆیلەدی. زور تیاتر بیناسنداغی کوب کشلك میتینگندا، ئیبدەش تیلمان ئوترلگەن بولباشچلارغا باغشلاب ریچ سۆیلەدی.

بوتن کامونیس گەزیتلەر ئاینرم نومیرلار چغارب، روزا لیوکسیمبورگ هەم لیبکنیحتنڭ قولغا ئالننولاری تورنداغی ماتیریالارنی ئیعلان ئیتدلەر. بو ماتیریالار، ساتسییال-دیماکراتلارنڭ باشلقلارنڭ عەیبلی ئیکەنلگن کورسەتب تورالار.

ئیبدەش کراسین لوندونغا بارا.

پاریژ، 19 عینوار (تاسس). بوگن ئیرتە بلەن ئیبدەش کراسین پاریژغا کیلدی. بر نیچە کۆندەن سوڭ ئول لوندونغا کیتەچەك.

پولشەدە حوجالق کریزیسی.

ۋارشاو، 19 عینوار (تاسس). لودزاداغی تیکستیل فابریکلاری فابریك-زاۋودلاغی قورال هەم ماشینالارنی ساتب تورالار. چیت ئیل کشلەری، ئستانوکلارنی بیك ئارزان بەیەگە ئالالار، حەتتا قای واقتدا ئالارنڭ بەیەسی، بو ماشینالارنی پولشەگە کرتکەن چاقداغی پوشلیننە تولەووندەن دە ئارتمی تورغان بولا.

ۋنوسکی ئوترۆچلەرنی یاقلی.

بیرلین، 15 عینوا (تاسس). میونحین قالاسندا، 1919 نچی یلنڭ یازندا، باۋارییەدەگی پیرل دیگەن جیردە 12 ئشچنی ئاتب ئوتڕودە عەیبلەنگەن ئەفیتسەرلەرگە سود بولدی. (بو ئش، باۋارییە ساۋێت جومهورییەتن جیمرو واقتندا بولغان ئیدی ئەلی). سوددا، یاقلاوچلارنڭ شاهیدی بولب ۋنوسکی (ئول 1919 نچی یلدا گیرمانییەدە سوغش مینیستری بولب تورغان ئیدی. ساتسییال دیماکرات، کارل لیبکنیحت بلەن روزا لیوکسینبورگ ئیبدەشلەرنی ئوترۆچی)، یاقلاوچلارنڭ شاهیدی بولب چقدی. ئانڭ ئەیتونچە، ئول واقتدا تەرتیب هەم تنچلق ئورناشدرونڭ توب بورچ بولب تورغانلغن سۆیلەدی. ۋنوسکینڭ ئەیتوونچە، بو واقتدا ئول ئەفیتسەرلەرنڭ تلەگەن کشلەرنی ئاتب ئوتڕولەرننە ئیرك قویغان. ئانڭ بو بویرغننڭ ئوتەلووی، ئاتب ئوترۆچلەرنڭ «تەبیعتلەرننە» باعلانغان بولغان. ۋنوسکی ئوزنڭ سوزلەرن ئەیتب بترگەندەن سوڭ، عەیبلەنوچی ئەفیتسەرلەرنڭ قوللارن قسدی.

باندیتلارغا ئۆلم جەزاسی.

ۋیرحنوئودینسك - 18 عینوار (روستا). بورەت ئیلنڭ باش سودلایی هەم سیرینوف دیگەن باندیتلارنی ئاتارغا حۆکم ئیتدی. بولار بارون ئونگیرنڭ یاردەمچلەری بولب یورگەن کشلەر. 24 - 1919 نچی یللاردا بورەت جومهورییەتی کرانیتسەسندە باندیتلار شایکاسی باشندا، تورب ساۋێتلار ۋلاستنا قارشی کورەشدلەر.

چژان-تسزو-لین هەم ئو-پەی-فو.

— سون-لین یاقلی گینیرال ۋەی-ئی-شان قولندا.

چژان هەم ئو-پەی-فو ئاراسندا.

پیکین، 18 عینوار (تاسس). «دەیلی تیلیگراف» نڭ پیکین حەبەرچسی بلدرە: چژان-تسزو-لین بلەن ئو-پەی-فو ئاراسندا کیلشو یاسالودان تش، یەنە ئو-پەی-فو بلەن سون-چان-فان ئاراسندا دا کیلشو یاسالغان.

ئیسکەرمە: سون-چان-فان ئەلك ئوپەی-فو یاقلی کینیراللاردان بولب، سوڭغی کۆنلەردە حالق ئارمییەلەرننە قارشی چققان ئیدی. حەزر ئول تاغن ئو-پەی-فوگە قوشلغان بولا.

موکدین عەسکەرلەری تیانستزینی ئالرغا ئومیلیلار.

پیکین، 18 عینوار (تاسس). فرونتداغی حاللار ئۆلکنچە بیك کیسکن رەوشدە تورا. بیگنرونگدە شانحەی-گوئان فرونتندا حاللار قورقنچلی سانالا. مۆندا موکدین عەسکەرلەری، چژیلی پراۋینسییەسننە کرب تیانستزینی ئالر ئۆچن، شانحای-گوئاننی قولغا تۆشرمەکچی بولالار.

ئیسکەرمە: حەزرگی کۆندە تیانتسزین قالاسی حالق ئارمییەلەری قولندا. شانحای-گوئان، مانژورییا بلەن قتای چیگندەگی پورت. ئول، چژان-تسزولینگە قارشی باش کوتەرب، موکدین تیرەسندە ئوتنرلگەن گو-

گیرمانییەدە.

فیرمالار بر بر ئارتلی شارتلیلار.

بیرلین 18 عینوار (تاسس). «بانك» ژورنالننڭ حەبەر بیرووئنە کورە، دیکەبر ئایندا 1638 فیرما بانکروتلق ئیعلان قلغانلار. 1397 پریدپرییەتییە کانتڕول ئاستندا تورالار. دیکەبر ئایندا 23,000 لەب ۋیکسلگە پراتیست یاسالغان.

حۆکومەت تۆزو ئاورلقغا ئوچرادی.

بیرلین، 19 عینوار (تاسس). ۋولف ئاگینتستۋاسی حەبەر بیرە: کیرمانییەدە حۆکومەت تۆزو شاقتای زور ئاورلقلارغا ئوچری. چۆنکی کوحنڭ (دیماکراتلار پارتییەسندەن) ئچکی ئشلەر مینیستری ئیتب قویلووئنا هەر یاقدان پراتیست یاسیلار. لیوتیر بو ئاڭلاشلماولارنی بترگە کوچەنە؛ لاکین بر نەرسەدە ئچقمی. ئیرتەگە تاغن دا سۆیلەشولەر بولاچاق.

کامپارتییەنڭ کامپانییەسی ئۆتکشلی بارا.

بیرلین، 18 عینوار (تاسس). کامپارتییە، ئۆلکن ئیمپیراتور هەم کنەزلەر سیمییەسننە ئاقچا تولەو مەسئەلەسی تورندا قول قویدرا باشلادی. نەی-کیلن (بیرلیندەگی ئشچلەر تورا تورغان رایون) رایوننداغنا، ئیکی کۆن ئچندە 29,000 قول جییلدی. ئەمما بو رایوندا باری 6,000 گنە قول کیرەك ئیدی. ساتسییال-دیماکراتلار، بو مەسئەلەدە ئش باشلاونڭ کامپارتییە قولنا کوچووئنە بیك ئاچوولانالار. کامپارتییەنڭ بو تورداغی کامپانییە باشلاوی ئاراسندا، ساتسییال-دیماکراتلارنڭ باشلقلاری، ئۆلکن قاراشلارندان هامان چیگننە بارالار. ئالار حەزر کامپارتییەنڭ بو کامپانییەسننە ساباتاژ یاسارغا تلیلەر، کامپارتییە، ساتسییال-دیماکراتلارنڭ بو حەیلەلەرن ئشچلەرگە ئاچب کورسەتو چارالارن کورە.

کائوپیراتسییە ئشندەگی «مۆعجیزا»لار.

گراژدانلار سوغشی چۆرلارندا بزنڭ ئیلدە ماندات دیگەن نەرسە بیك مودادا ئیدی بیت. ئەگەر بروبلەن یالعشقننا بولسادا ئلەگب کیتسەك:

— سین ئنکەش کم بلەن ئش ئیتکەنکنی بلب سۆیلەش! کورەسکمی منە بو ماندانتنی؟ دیگەن سوزلەرنی کوب ئیشتررگە توری کیلە ئیدی. ئول چۆرنڭ مۆندی تیپلەری کۆاڕتال کامیتیتندەن شول رایوندا کۆاڕتیردا تورووی تورندا بیرلگەن ئوداستاۋیرینییەنی یاکی پیچەت باسلغان هەر برکەعزنی «ماندات» دیب، بوعازن کیبەرب ئاقرلار ئیدی. واقتندا نیلەرگنە ئشلەدی ئول ماندات!

ئانڭ بلەن یاحشی کشلەر رەنجەتوك ئات قاراغندا، کسە قاراقلارندا، مۆندی پراستوی قاراقلاردا فایدالاندلار.

ئول مسکین «ماندات»نی پاراحود پریستەنلەرندە، تیمر یول ئستانسالارندا پیچاتسز بیلیت ئالو ئۆچندە، مەسکەوگە ئۆن، مای تاشو یولنندا، ئچەرگە ساماگون تابو ئشنندە جیکدلەر. نیلەرگنە کورمەدی ئول بیچارا «ماندات»!

حەزر ئیندی ئول ئۆنتلدی، ساعنب سۆیلەرگە گنە قالدی.

ئەگەر ئارچا شەهەرندەگی «ئسمیچکا» کائوپیراتیفی بولماسا، بەلکی ئول بیچارا «ماندات»، ئۆنتلب بارا تورغان ئوتکەن حەللەر ئیسکەدە توشمەگەن بولرلار ئیدی.

بەلکی ئارچاداغی «ئسمیچکا» ئیسمی بلەن یورۆچی «کائوپیراتیف» نڭدە پریکازچیگی ئاولدان تاوار ئالرغا کیلگەن کرەستییەن:

— تاوارلارنعز بیك قیمەت، ئارزانراق ساتارغا کیرەك ئیدی، دیگەچ،

— سین کورەسکمی ۋیۋسکاننی! ئاوزگنی جییبراق سۆیلەش، مۆنڭ کائوپیراتیف ئیکەنن ئونتما دیب قچقرب سالغاندر. کرەستییەن ئاغایلار «کائوپیراتیفقا تل تیدررگە یارامی» دیب ئول تورندا ئاوزلارن ئاچماغانلاردر. لاکین بز حەزر ئیندی ئاوز ئاچب قالاالمیبز. ئسمیچکا تورندا بر ئیکنگنە سوز ئەیتب کیتەسبز کیلە.

«ئسمیچکا» کائوپیراتیفندا ئاقچا قارابلەن فامیلییەلەری یازلب قویلغان 254 چلین بار. شولاردان بارلغی دورتکنەکشی «ئاکتیۋنی» چلین بولب ئوزلەرنڭ پایلارن تولەگەنلەر. قالغان ئیکی یوز ئیللی کشی پایلارن تولەمەگەنلەر. شولای ئیتب زاکون بوینچادا، کائوپیرانسییالارنڭ ئوستافلاری بوینچادا سەودەدەن کیلگەن فایدانی تیك ئەلگی دورت «ئاکتیۋنی چلین» لەرگنە ئوز ئارا بولەرگە تییشلەر.

«ئسمیچکا» بارلغی 17,000 سوم فایدا ئیتکەن. دیمەك بو 17,000 سوم فایدانی ئەلگی دورت «ئاکتیۋنی چلین» ئوز ئارا بولب، هەر قایسی 4250 سوم ئاقچا ئالرغا تییشلەر.

ئەلی دۆنیادا، مۆنڭ توسلی ئوزنڭ «چلین» لەرننە 4250 شەر سوم فایدا بیروچی «مۆعجیزالی کائوپیراتیف» بولغانی یوق. لاکین بو «مۆعجیزا» کوڭلگە شیك تۆشرە. کوڭل مۆندی زور سیفرلاردا دۆرسلك، چنلق بولوعا ئشانب بتە ئالمی.

شوڭا کورە بو «مۆعجیزا»نڭ توب سرلەرن، مۆندی زور «فایدالی» کائوپیراتیفنڭ چن توسن ئاچارغا کیرەك. بو ئشنی تییشلی ئورگنلار ئەلبەتتە باشقارب چعاررلار.

م. داۋیدف.

ساۋيتلار سايوزندا.

جير هەم ئۇرمان ئشچىلەرى ئسيزدى سايوزنڭ ئيسمن «ئاۋل حوجالغى هەم ئۇرمان ئشچىلەرى سايوزى» ديب ئالماشدردى. ئۇزبەكستاندا ئاۋل حوجالغى نالوگن جيناۋ ئوڭشلى بارا. تفليسدە تاۋارلار كورگەزمەسى ئاچلو.

ئۇزبەكستاندا ئاۋل حوجالغى نالوگن جيناۋ ياخشى بارا

سەمەرقەند، 16 عينوار (تاس). ئۇزبەكستان جۇمهورىيەتندە ئاۋل حوجالغى نالوگن جيناۋ كامپانيەسى ئوڭشلى بارا. رايونلارنڭ كوبسى بۇتن بۇيزپراتسينتنى تولەدىلەر ئيدى. قاراكول هەم ئانتى كورعان ۋولسلارندە (ئۇمارا) ئاۋل حوجالغى نالوگن ۋاقتندا تولەگەن ئۇچن بونەك ئيتب برەر تراكتر بيرلدى. شولاى ئوق نالوك تولەۋ ئشى بيك ئوڭ حەتتى شوماىرماعان ئۇرنلاردا يوق توگل. جزاع ئۇيەزندە ئۇۋوست پريدسيدەتلى نالوك جيناۋ كامپانيەسن بوزشدرعان ئۇچن سودعا بيرلدى.

تاۋارلار كورگەزمەسى.

تفليس، 18 عينوار (تاس). چيتكە چعارلا هەم چيتدەن كرتلە تورعان تاۋارلار كورگەزمەسى ئاچلدى. كورگەزمەگە ترکيە هەم ئيران ۋەكيللەرى دە كيلدلەر.

ئەنقەرە - ئيستامبولدا قزل كريست ۋەكيللەرى ئوتۆشدرو.

مەسكەۋ، 18 عينوار (روستا) ر. س. ف. س. ر. قزل كريست جەمعيەتنڭ ئۇزەك كاميتيتى ئەنقەرە - ئيستامبول شەھەرلەرندە قزل كريست جەمعيەتى ۋەكيللەر بولۆنگن ئۇتۆشدررعا قەرار بيردى.

ئيسكى هەم ياڭا چيركەۋنڭ نعتو بولندا توقماشو.

لوبنى - 16 عينوار (تاس). شوشى كوئلەدە روحين هەم زوبوفك ئاۋل حالقلارندا قزق قارارعا ئوزى كيلدى. ئيسكى هەم ياڭا چيركەۋ ياقلى دينچلەر زوبوفكا يلعاسندا ئوز ئوستندە، قايسى دين دۆرست ئيكەنلكنى ئيسبات ئيتو ئۇچن ئيكى ياقدان ئۇرب توقماشدىلار. پوپلارنڭ هەر قايسى ئوز دينلەرنڭ دۆرسلگن يۆزرق بلەن ئيسبات ئيتەرگە ترشقاندا، حالق كوڭلبسز عربتاراب تۆرا ئيدى.

ساۋيتقا سايلاۋلار.

ئارحانگلسك، 18 عينوار (روستا). ئانيعا شەھەر ساۋيتنا سايلاوچىلارنڭ 53 پراتسينتى قاتناشدى. بۇلارنڭ ئۇچدەن بر ئۇلۆشى حاتنقزلار ئيدى. 397 دەليگاتنڭ 14 ى حاتنقزلاردان سايلاندى. پارتييە چلينلەرى 33 پراتسينت ئوتدى.

سيواستوپول، 16 عينوار، (روستا). شەھەر ساۋيتنا سايلاۋلار بتدى. پارتييەلىلەر 46 پراتسينت ئوتدى. ئاۋللاردا سايلاۋلار بيك جانلى بارا.

پيرم، 17 عينوار (روستا). پيرم ئوكرگندا سايلاۋلارعا قاتناشوچىلار 50 پراتسينتدان كيم توگل. كرەستيانلەر ساۋيتلارعا تنقزلار، ئاۋل ئوتوموشلىلارى، بگنركەدە ئوقتنوچى هەم ئاگرانوملارنى ئۇتكەرەلەر.

جير هەم ئۇرمان ئشچىلەرى ئسيزدى

مەسكەۋ، 18 عينوار (تاس). جير هەم ئۇرمان ئشچىلەرنڭ بۆتن سايوز كولەمندە 5 نچى ئسيزدى ئاچلدى. 550 دەن ئارتق دەليگات قاتناشا. بۇلارنڭ 60 ى حاتنقز - باترچاكالار. مۇندا 27 ميللەت كشلەرى قاتناشا. سايوزنڭ حەزرگى كۆندە 770 مڭ چلينى بار. ئسيزد سايوزنڭ ئيلككى «جير - ئۇرمان ئشچىلەرى سايوزى» ديگەن ئيسمن «ئاۋل حوجالغى هەم ئۇرمان ئشچىلەرى سايوزى» ديب ئالماشدررعا قەرار چعاردى.

ياڭا ميتاللورگيە زاۋودى.

نيژنى، 18 عينوار (روستا). ا - ۋرمف زاۋودى بنقندا ياڭا ميتاللورگيە زاۋودى سالوعا حەزرلك ئشلەرى كورلە باشلادى.

ريف قاچاقلارنا ياردەم.

مەسكەۋ، 18 عينوار (روستا). قزل كريست جەمعيەتنڭ ئۇزەك كاميتيتى ريف قاچاقلارنڭ بيك مۆحتاج بولعانلارنا ياردەمگە 1000 سوم ئاقچا بيلگلەدى. جەزائير هەم ماروككودە ياتن باشقا رايونلاردا ريف قاچاقلارنڭ سانى شاقتى كوبەيگەن.

تاتارستاندا.

قازاندا كاناليزاتسيە هەم ياڭا ۋاداپراۋود مەسئەلەسى

1914 نچى يلدا قازاندا كاناليزاتسيە هەم ياڭا ۋاداپراۋود ياساو تورندا پرافيسر «ينيش» تارافندان ئشلەنگەن پرايكت حەزرگى كۆندە تۆرلى ياقدان تيكشرلە.

قازاندا كاناليزاتسيە بولماۋى، قازان شەھەرى ئۇرنالشقان توفراقنڭ هەم ئوينسولارنڭ شاقشلانولارنا سەبەب بولا. مەسەلەن: 25/24 نچى يل ئچندە قازان ۋاداپراۋودى بارلسى 120 ميلليون چيلەكدەن ئارتق سو بيرگەن. شول ئوق يل ئچندە 123.211 ميچيكيا كى 3.700.000 چيلەك شاقشى سو توگلگەن. بولاى بولعاچ، بۆتن شاقشى سولارنڭ 32 دەن برسى گنە توگللب، قالعانى توفراققا جيىلب بتكەن بولا.

پرافيسر «ينيش»نڭ پرايكتى بوينچا، قازان هەم بيشبالتادا كاناليزاتسيە ياسار ئۇچن، حەزرگى بەيە بلەن 12.167.500 سوم راسحود توتنلارعا تيش ئيدى. لاكين بو مەسئەلەنى قارار ئۇچن تۆزلگەن كاميسسيە بو توردا بايتاق تيكشرولەر ياساعاندان سوڭ، بو راسحودنى بايتاق كيمتەرگە مۆمكين تابدى.

ئيڭ ئەۋۋەل قازاننڭ ئۆزندە هەم بيستەلەرندە كاناليزاتسيە ياساو مەسئەلەسى بر برسندەن ئايرلر عاتيش. بيستەلەردە سالنعان يۆرتلارنڭ كوبسى ۋاق، ئالارنڭ ۋاداپراۋودلارى هەم شاقشى سولارنى ئاعزا تورعان ترو - بالارى يوق. شوڭا كورە هەر يۆرتقا ۋاداپراۋود كرتب بترمەس بۇرن، بيستەلەردە كاناليزاتسيە ياسارعا مۆمكين توگل بيستەلەردە ئيڭ ئەۋۋەل شاقشى سولارنى ئارزان حاق بلەن توكدرو ئشلەرن يەڭلعا قويارعا ئويلانا.

شەھەرنڭ ئۆزندە كاناليزاتسيە ياساو ئيكى چيراتقا بولنە. برنچى چيراتدا ۋاداپراۋود تارماقلارى ياخشى بولعان برنچى رايوندا ياسارعا ئويلانا. شولاى ئوق قازانداعى مۇنچالارنڭدا سولارن ئاعزر ئۇچن كاناليزاتسيە تروبالارى برنچى چيراتدا ياسالرعا تيش. برنچى چيراتدا ئشلەنەچەك كاناليزاتسيە ئۇچن، 78 كيلومىتر ئۇزنلقدا جوۋان تروبالار سوزارعا كيرەك بولاچاق. مۇنڭ ئۇچن، شەھەر ئورامالارندا ئالتى ۋانير - كلازيت، ناسوسلى ئستانسا هەم ئارندرا تورعان ئستانسا سالو بلەن برگە بارلسى 5.387.124 سوم راسحود توتارعا كيرەك. بو كاپيتالنى 25 يلدا قايتارعا يل ساين 6 پراتسينت ئيسەبلەو هەم كاناليزاتسيەنى توتو راسحودلارنا هەر يلدا 816.467 سوم توتارعا كيرەك بولا.

برنچى چيراتدا ياسالاتورعان كاناليزاتسيە 75 مڭ كشى تورا تورعان رايوننى ئچنەئالا.

ياڭا ۋاداپراۋود ياساو.

قازاننڭ حەزرگى ۋاداپراۋودى تەۋلككە 400 مڭ چيلەكدەن ئارتق سو بيرە ئالمى. شوڭا كورە قازانعا هەم بيستەلەرگە ساف سو جيتشدرب تورر ئۇچن، باشقا ئۇرن تابارعا كيرەك. مۇنڭ ئۇچن، ئيدل سووندان فايدالانرعا ئويلانا. 40 نچى زاۋودنڭ ئوسيەسەدەن يوعارى سالنعان ۋاداپراۋودندان فايدالانعان چاقدا، قازانعا تروبالار كيترو هەم بوتەن تۆرلى راسحودلارى ئۇچن، 4.848.260 سوم ئاقچا كيرەك. ئيدلنڭ تروبالارن ئاعاچدان ياسارعا بولا. چۇنكى ئاميريكادا 150 يلعا قەدەر چداعان ئاعاچ تروبالى ۋاداپراۋودلار بار. ئاعاچدان ياساو ئارقاسندا ياڭا ۋاداپراۋود باشدا ئويلانعانعا قاراعاندا بايتاق ئارزانعا توشەچەك. فيلترلر ئارقلى توكەرگە ئارقاسندا ئيدل سووى بيك ساف هەم يومشاق بولاچاق.

حەزرگى ۋاداپراۋود سوون شەھەرنڭ يو - عارقى ياعى ئۇچن قالدرعان چاقدا، ياڭا ۋاداپراۋودنى شەھەرنڭ توبەنگى ياعنا هەم بيستەلەرنە كيترگە مۆمكين.

ئيكى سيزوندا ئشلەگەن چاقدا كاناليزاتسيە هەم ياڭا ۋاداپراۋود ئۇچن يل ساين 5.117.500 سوم راسحود توتارعا كيرەك بولاچاق.

بو ئشلەرنى جنتكلەب تيكشرو ئۇچن قازاندا تۆرلى ۋيدمستۋالار ئاراسندا ئورتاق بر كەميسسيە تۆزلگەن ئيدى. بو كەميسسيە ئينژينير هەم تيحنيكلەر قانناشى بلەن ئشلەب كيلە. ئانڭ سانيتاريە ياقلارن ساولقنى ساقلاو حالق كاميساريياتى پريدستاۋيتللەرى تيكشرەلەر. فينانس حالق كاميسارياتى، ئيقتيسادى كيڭەشمە هەم كاممونا حوجالغى ئوپراۋلينيەسنڭ پريدستاۋيتللەرى ئاقچا ياقلارن قاريلار. تاتارستان پرافسايوزلار ساۋيتى هەم كاممونا حوجالغى ئشچىلەر ساۋيتى پريدستاۋيتللەرى تۆرمش هەم پرافيسسيە ياعندان تيكشرەلەر.

مۇنڭ ئۇچن ئوزەك كاممونا حوجالغى بانكاسندان كريديت سورالدى. ئانى ئالو ئۇچن باش كاممونا حوجالغى ئوپراۋلينيەسى ياننداعى تيحنيكا ساۋيتنڭ رۆحسەتى كيرەك.

عينوار ئاحرلارندا كريديتلەرنڭ بر قەدەر سوماسى بيلگلەنر، ديب كوتلە. ئاپريل ئاحرلارندا بو پرايكت بۆتنلەى ئشلەنب بتب، باش كاممونا حوجالغى ئوپراۋلينيەسنڭ راسلاۋنا تابشرلاچاق.

ساۋيتلار كوئنچعشندا.

توركالوگيە ئسيزدندە تل هەم ئەلفبا مەسئەلەسى زور ئورن تۆتاچاق. ئورس بورژۋاسى بلەن تاتار ئسپيكولەنتى توعانلاشودان بزگە زارار يوق.

توركالوگيە ئسيزدى هەم ئەلفبا مەسئەلەسى تيرەسندە.

توركالوگيە ئسيزدى ئوڭعايى بلەن ئيبدەش ديمانشتەين «كاممونيست»، (باكو) گەزيتندە يازعان مەقالەسندە تورك - تاتار حالقلارنڭ يازو، ئەلفبا مەسئەلەسنە توقتالب: «ئۇن يللاردان بيرلى تورك يازولارندا تۆرلى ئۆزگەرتمەلەر ياساو مەسئەلەسى قابات - قابات كوتەرلگەن حالدە، ئوكتەبر ريۋاليۇتسيەسنە قەدەر بو بولدا نەتيجەلى ئش كورنمەگەن. لكنى، ئيندى ئوكتەبردەن سوڭ حەزرگى كۆندە ئۆزگەرتو چۇرى كيلب جيتكەنلگنى يازعاندان سوڭ: «ئۇرتا ئازيادا قايبر جۇمهورييەتلەردە يازو ئۆزگەرتو مەسئەلەسن تيكشرو ئۇچن كيڭەشمەلەر چاقرلب تل - ئيملا مەسئەلەلەرى تورسندا قەرارلار چعارلدى. لاكين ئول قەرارلار تييشنچە ئشكە ئاشرلعان يوق. قايبر حالقلار ئۆزلەرنڭ ئەلفبالارى بلەن برگە ئاقترلاب لاتين حەرفن ئشكە ئاشرو يولن توتالار. بۇلارنڭ فيكرنچە، عەرەب ئەلفباسن ئاقترلاب لاتين ئەلفباسنا ئالماشدرو مۆمكين بولاچاق ديب سانالا. لاتين ئەلفباسى (بيگنرەكدە ئەزەربەيجاندا) كيڭ ئورن ئالب بارا.

تورك تلى، تورك يازوون ئۆزگەرتو مەسئەلەسى بۆتن تورك حالقلارى ئۇچن زور ئەهەممىيەتلى مەسئەلە بولب توركالوگيە ئسيزدى چاقرونڭدا كيرەكلگن كيترب چعارعان مەسئەلە شولدر.

ئسيزد توركالوگيەنڭ بۆتن چيتن مەسئەلەلەرن قارماشدرب چيشەرگە تيش. لاكين شونڭ بلەن برگە ئسيزدعا بر ئاز ساقلق كورسەترگە كيرەك بولر. چۇنكى حالقنڭ كيڭ كوبچلگى هەنوز دينچلەر يوعنتسى ئاستندا يەشى.

ساۋيتلار سايوزندا يەشەوچى تورك - تاتار حالقلارى ئۇچن لاتين ئەلفباسن قابول ئيتونڭ زور ئەهەمميەتى بار. لاكين تورلگە بولنگەن تورك حالقلارى ئۇچن بو توردا عوموى بر قەرار چعاررعا ياراماس. چۇنكى بۇلارنڭ حەللەرندە كوب ياقدان زور ئايرملقلار بار. مۇندى حەللەردە مەسئەلە عوموى رەۋشدە تيكشرلب، تييشنچە سزق سزلرعا كيرەك.

هەر بر حالق ئۆز تل، ئەلفبا هەم باشقا مەسئەلەلەرن ئۆزنڭ حەللەرندە ئوڭعايلاب چيشەرگە تييش»، دى.

«كاممونيست» گەزيتنڭ 7 نچى عينوار نومرندە «توركالوگيە ئسيزدى هەم ياڭا ئەلفبا» ئيسمى بلەن باساعان مەقالەدە ديمانشتەين مەقالەسندەگى قايبر فكرلەرگە ئۆزگەرتمەلەر ياسالا. مەقالەدە مۇندا بولاى ديلە: «ديمانشتەين فكرنچە، تورك حالقلارندان قايبرلەرى عەرەب ئەلفباسن لاتين ئەلفباسنا ئاقرنلاب ئالماشدرو مۆمكين بولاچاق ديب سانيلار.

حالبوكى ئازربەيجان حالقى عەرەب ئەلفباسن لاتين ئەلفباسنا ئالماشدرونى «مۆمكين بولاچاق» توگل، بەلكى مۆمكين ديب تانى هەم رەسمى رەۋشدە مەكتەبلەرندە كرتدى. ياڭا ئەلفبانى (لاتين ئەلفباسى) ئازربەيجاندا ئيندى بولعان ئش ديب قارارعا كيرەك. ئيبدەش ديمانشتەين لاتين ئەلفباسن قابول ئيتو توركالوگيە ئسيزدندە نى رەۋشدە قويلو مەسئەلەسندە كيلگەندە، ديمانشتەين حالق كوبچلگى دينچلەر يوعنتسندا بولونى سەبەب كەرسەتب، چيتن مەسئەلەلەرنى چيشكەندە ساقلق بولونى توتارعا كيڭەش بيرە.

ئسيزدنڭ توركالوگيە مەسئەلەلەرن عيلمى ياقدان جنتكلەب چيشو تييش ئيكەنلكندە سوز بولرعا مۆمكين توگل لاكين ساقلق بلەن ماتاشو كيرەكلك مەسئەلەسندە بز بوتنلەى توشنە ئالميمز. ئازربەيجان حزمەتچيلەرى ياڭا ئەلفبانى (لاتين ئەلفباسن) قابول ئيتكەن چاقدا دينچلەردەن، ئيشانچلەردەن رۆحسەت سوراب تورمادلار. چۇنكى ئالارنڭ ياڭا ئەلفبا مەسئەلەسندە گنە توگل، باشقا هەر بر مەدەنى مەسئەلەلەردە نيندى فكردە بولعانلارى بيلگلى: سەزنڭ ئاقتعندا كيسكن رەۋشدە ئەتەز: ياڭا ئەلفبا ساۋيتلار سايوزنداعنا توگل، حەتتا چيتدە يەشەگەن تورك لەر ئۇچندە زور «ئەهەمميەتلى» هەم كيچكترو ياراماعان مەسئەلەدر.

تورکيەنڭ ساۋيتلار ئيلنە كيلب كيتكەن جير ئشلەرى كاميسارى سابرى بەينڭ: «لاتين ئەلفباسنڭ ساۋيتلار سايوزندا يەشەگەن تورك - تاتار حالقلارى ئاراسندا تاراشقا ئاشرلووى، باشقا تورك حالقلارى ئۇچندە بر دەرس بولر» ديگەن سوزى بيك حاقلى سوز. بز، لاتين ئەلفباسن قابول ئيتو بلەن باشقا تورك حالقلارندا شوشى يولنى ئاچابز. بز هيچ بر ساقلق ديگەن نەرسەنى كيرەك تابميچا، ئەزەربەيجاندا لاتين ئەلفباسن ئورتاعا سالدق هەم تۆرمشقا ئاشرابز. شونلقدان توركالوگيە ئسيزدندە دە بو مەسئەلەنى بردە بۆرعالاميچا چيشەرگە كيرەك.

حەسەن ئيمانى ئيمزاسى بلەن يازلعان بو مەقالە ديمانشتەيننڭ «تورلگە بولنگەن تورك حالقلارى بو توردا عوموى بر قەرار چعارو ياراماس، بارى عوموى سزق سزب هەر بر حالق ئۆز تل، ئۆز ئەلفبا مەسئەلەلەرن ئۆزلەرنڭ حەللەرنە ئوڭعايلاب چيشەرگە تييش» ديگەن فيكرنە بەرلمى ئۇتە. ئانسنا كۆنە بولرعا كيرەك. هەر حەلدە ئەلفبا مەسئەلەسى توركالوگيە ئسيزدندە زور ئورن توتارعا هەم ئانڭ تيرەسندە كوبكنە سوز كورەشدرولەر بولرعا ئۇخشى.

بورژۋوا ساسعى.

(ياحود حەترگە ئالنرعا تيشلى ئيكى ۋاقيعە)

بز ئەيتە كيلدك: بورژۋوا دينسز ديب.

بز ئەيتە كيلدك: بورژۋوا ئيمانسز، ديب.

بز ئەيتە كيلدك هەم ئەيتەبز: بورژۋوانڭ يەشلەرى دە بورژۋوانڭ ئۆزنە ئوخشاعانلار ديب. چۇنكى «ئويا سندا نى بولسا، ئوچقنندا شول بولا!».

شول ئيكى جيردە ئيكنچى راستلى تورعان فاكتلار شوشى ئارادا دۇنيانڭ ئاقلنلارنا مەعلوم بولماعان ياڭا ئاۋلدا (باشقردستان جۇمهورييەتى، بۆرى كانتونى، بايعوجا ۋولسى) بولب ئۇتدى.

مۆحيتفلار. نيكالاى زامانندا بايعوجا ئيلننڭ زور بايلارندان. مەسكەۋ بلەن ئش ئيتكەنلەر. ريۋاليۇتسيە بۇلارنى سيرگەن. «نيپ» بۇلارنى تاعن بر ئەز «ئادەم» ئيتكەن. چيحلارعا ئۇميد ئيتكەنلەر. چيح بتو بلەن ئۇميدلەرى بوشقا چققان. كالچاككا ئۇميد ئيتكەنلەر. ئۇميدلەرى بوشقا كيتكەن. سيرلب يۆرى تۆرعاچ، ئۇرنداعى ساۋيتنڭ شەفقەتنى، عەفلەتنى ئارقلى تاعن ئيلگە قايتب، بارلى - باباعانى قرا، ئورتا حەللەرنى ئۆز قوبزلارنا بيىتە باشلاعانلار.

ئيندى منە كيلەدە، زامانندا، ئانا فاميلييەسنڭدان، شۇھرەتى ئارقلى ئيلنڭ ماتورى سانالب، چيح، كالچاك ۋاقتندا كوب كنە ئاق چكتلەرنى كورگەن گۆلچيهرە توتاش، مۆحيتۋا، تگى چاقدا ئشچى - كرەستييەنلەرنى ئاتب يۆرگەن بيك زور تەرتلى ديدوحينگە يابشب چعا.

— ئيلنڭ نيندى كوئلەرندە چعا؟

— بۆتن بايعوجا ۋولسندا ئاۋل ساۋيتلارنا سايلاو بولعان برواقندا، ئۆز ئاۋللارندا بۆتن بارلى - باباعا هەم ئورتا حاللى ئاقاي حاتنلار مەجلسى ياساعان بر مامينتدا چعا!

بو ۋاقيعە بۆلاى عنا بولعان نەرسە توگل.

بو ۋاقيعە، سايلارعا قاتناشا ئالمى يۆرگەن قارت بورژۋوانڭ ئۆزنە كورە، ميللى كولەمدە، ئۆز حالقنا ئوچ ئيتەرگە ماتاشقانن كورسەتو بلەن، قارت بورژۋوانڭ يەش بوونى حالقنى مسقل ئيتكەنن كورسەتە تورعان فاكت بولسا كيرەك.

بورژۋوا ساسعى ديدك.

بز، بو يەمسز ۋاقيعە بولعان بر ئاۋلدان ئيكنچى بر ئاۋلعا باردق. بايعوجانڭ ئۆز ئاۋلنا، ديك، كيلدك.

بايعوجادا، بز بارعان سەعەتدە، گرازدان هەم گرازدانكەلەرنڭ سيلساۋيتنى ياڭادان سايلارعا ديگەن جيينلشلارى بولا.

شول جيينلشنى ئاچقاندا حەبەر كيلە: ئاقلار زامانندا عى ميليتسيە ناچالنيگى ئاندرى كارپنڭ قزى ئاننا شوشى سەعەتدە ئسپيكولەنت حوبيگە ئيكنچى حاتنلققا يابشب چقدى ديب.

بەس بر ئورس بورژۋواسى قزى تاتار ئسپيكولەنتنە يابشب چعا ئيكەن، بە تاتار ئاق توتاشى ئورس تەرتلسنە چعا ئيكەن، مۇندان ساۋيت، پارتييەگە نى زارار بار؟ هيچ زارار يوق. فەقەت حالق شوشى ۋاقيعەنى بلرگە تييش.

بەس بايعوجا ۋولسنڭ بايعوراسى، بورژۋواسى ساسى. بز يارلى هەم ئورتا حاللى كرەستييەن، ساۋيت هەم پارتييەنڭ بولشلنى بلەن يەشيمز!

م. بايمييتف

ئۇزبەكستان مەعاريف ئشچىلەرى ئسيزدى.

20 نچى عينواردا بۆتن ئۇزبەكستان كولەمندە مەعاريف ئشچىلەرنڭ ئسيزدى ئاچلا. ئسيزدگە قاتنشوچى ۋەكيللەر سانى بولاى بيلگلەنگەن: تاشكەنت ئۇلكەسندەن 75، فەرعانەدەن 100، سەمەرقەند ئۇلكەسندەن 85، زەرەفشان - 45 كشى. مۇندان باشقا قاشقا دەريا ئۇلكەسندە 20، سورحانە دەرياعا 10، حارەزم ئۇلكەسندە 10، دوشەنبە ئۇلكەسندە 10، ئورا تەپەگە 4 ئورن بيرلگەن. ئۇزبەكستان مەعاريف كاميسارلغى حاتنقز ئوقتوچىلاردان مۆمكين قەدەر كوبرەك ۋەكيللەر جيبەررلرگە تييشلكنى ئورنلارعا بلدرگەن.

پارتييە سافلارندا.

زۇيە كانتكومنڭ كيڭەيتلگەن پلينومى XIV نچى ئسيزدنڭ قەرارلارن بۆتنلەى بلەن دۆرس ديب تابدى. كوچمە سەياسى مەكتەبلەردە شاقتى جيتشسزلكلەر بار. تۆرلى حەبەرلەر.

پلينوم نەرسە، ئەيتدى؟

ئيبدەش عابيدوللين ۋ. ك. پ. (ب) زۇيە كانتون كاميتيتنڭ كيڭەيتلگەن پلينومندا پارتييەنڭ 14 نچى ئسيزدى توردا داكلاد ياسادى. داكلادنى تڭلاعاچ هەم ئاڭلاشولار بولعاچ توبەندەگى ريزاليۇتسيە قابول ئيتلدى:

ۋ. ك. پ. (ب) نڭ زۇيە كانتونى كاميتيتنڭ كيڭەيتلگەن پلينومى ئيبدەش عابيدوللننڭ پارتييەنڭ 14 نچى ئسيزدى ئشلەر توردا ياساعان داكلادن تڭلاعاندان سوڭ، ئاۋل يەچەيكەلەرنڭ سيكرىتارلارى، شەھەر ئويشماسنڭ پارتييە هەم كامساموڭ ئاكتيۋى بلەن برگە، پارتييە ئسيزدنڭ هەممە قەرارلارنا بۆتنلەى بلەن قوشلا.

كانتون كاميتيتنڭ پلينومى، ياڭادان سايلانعان ئۇزەك كاميتيتنڭ ئيداگە هەم پارتييەگە يولباشچىلق ئيتو شيكللى چيتن هەم ئاور ئشندە، پارتييە سافلارندا لينين برلگى هەم تيمر شيكللى نق ديسسيپلينانى ساقلاوندا تۆلى رەۋشدە بولشلق ئيتەرگە سوز بيرە.

پلينوم ئسيزدنڭ قەرارلارنا بيك زور ئەهەمميەت بيرە هەم بو قەرارلارنى، پارتييەنڭ هەر بر چلينى جنتكلەب ئويرەنسن ئۇچن، توبەنگى يەچەيكەلەردە ئشلەب ئوتكەرونى كانتون كاميتيتنڭ بيوراسنا تابشرا.

پلينوم، توبەنگى يەچەيكەلەرگە لينينيزمنى هەم پارتييەنڭ 14 نچى ئسيزدى قەرارلارن ئويرەنو ئۇچن كيرەكلى بولعان ئەدەبييات بيرونى تيشلى دابا هەم كانتون ئويشماسنڭ ئۇتنچن جيرنە جيتكرونى ئۇلكە كاميتيتندەن سورارونى كانتون كاميتيتنڭ بيوراسنا تابشرا.

كوچمە سەياسى مەكتەبنڭ حالى.

ئالابوعا كانتونى، ئامعا ۋولسنداعى كوچمە سەياسى مەكتەبكە بارلغى 29 كشى ئالندى. مەكتەبكە كورسانتلار پارتييە هەم كامسامول، شولاى ئوق پارتييەسزلەرنى ئالعاندا كانتكوم تارافندان تەقديم قلنعان ئەساس قوللانلدى هەم نويەبر ئاىندا ئشكە باشلاندى.

كورسانتلار ساستافى مەعلوماتلارى بوينچا بر تيگز بولرعا تييش بيت ئەلى. منە بو مەسئەلە ۋولسلاردا ئيڭ برنچى چيرلى مەسئەلە. مەكتەبدەگى كورسانتلار ئاراسندا برنچى باسقچ پارتييە مەكتەبن بترگەنلەر بولو بلەن برگە سەياسى - بلم ئيبسن ياڭاعنا ئيسنى باشلاعنلاردا بار. منە بو حال ئەلبەتتە ئشنڭ بارشنا زور ئاياق چالا. لاكين ۋولسلاردا، بر ئامعادا عنا توگل، بو حالدەن حەزرگى كۆندە گنە قوتلو سوڭ دەرەجەدە كوبسز بر ئش. بر دەرەجەدە گنە سەياسى ئاڭلى كورسانتلار جيبو مۆمكين توگل. منە بو مەسئەلە سەياسى مەكتەبدە ئش ئالب بارعاندا كوڭلسزلى تورعان ئشلەرنڭ زورسى ئيندى.

شول ئوق كورسانتلارنڭ كوبسى ۋولسدا ئشلەوچى جاۋابلى ساۋيت هەم پارتييە ئشچىلەرى. ئالارنڭ ئۆزلەرنڭ ئشلەرى كوب ۋاقتدا كيچكە قەدەرى باروى هەم كانفيرينسيە، ئسيزد، كيڭەشمەلەردەگى ديليگاتلق ئشلەرى شولاى ئوق كيم قويعاندا ئاتناعا بر مەرتەبەدەندە كيم توگل. كاماندىروفكالار، ئالارنى دەرسكە كيترە ئالمى. بو برىدقدان دەرسكە يۆرۆچىلەر سانى كيمتو بلەن برگە، ئاكتيۋنى يۆروچى باشقا كورسانتلارعا تەرتيبنى بۆزارعا ئۆرنەك بولا تورعان بر حال.

مەعلوم ۋولسدا ئشچىلەر ئاز. كامپانيەلەر كوب ئوزدرلا. كامپانيەلەرنى ئۆزدرعاندا برنچى مەرتەبە كوچمە سەياسى مەكتەب ئوقوچىلارنا كيلب قاعلرعا هەم ئالارنى مابليزاۋايت ئيتەرگە كيرەك. شونسز بولمى دا - مابليزاۋايت ئيتمەسدەك كامپانيەيعنارعا تييش. منە بو حال تاعن مەكتەبنى ئافسانا دۆرس، كورسانتلارنڭ پراكتيچسكى ئشكە چعولارندا، فايدادان باشقا بر نى دە يوق. پراكتيچسكى ئشكە چققاندا ئوتكەرلە تورعان تيمالارنى ئورنداعى تۆرمشنى چاعشدرب قارارعا، ماتيريياللار جيبب قايترعا ئاكاز بيرەلك. ئوقتعانن تۆرمشدا ئوتكەرە. لاكين ئاننا ساين ئول كامپانيەلەرتە كرارلانعان ۋاقتدا، سەياسى مەكتەب ئۆزنڭ مەكتەبلگن يوعالتا شول بو مەسئەلەگە تاعن ئيعتيبار ئيتلرگە تييش.

تاعن يۆرت مەسئەلەسندە توقتيق. كوب جيرلەردە سەياسى مەكتەب ئۇچن ئۆزنە ماحسوس يۆرت يوق. ئاڭار سوما يوق. ئەگەردە سەياسى مەكتەب بوگن ۋولباشقارمادا، ئيرتەگە ئيزباچدا، ئانڭ ئيكنچى كوننى باشقا جيردە ئشلەسە - ئشنڭ نەتيجەسى بيك ئاز بولا. شول ئوق ۋاقتدا كورسانتلارنڭ ئشلەگەن ئشى كوزگە كورنب تورمى، كوزگە كورنرگە قوياسادا - ئول قويلعان ئورنندا ئورا ئالمى. كورسانت كيلەسى دەرسكە ئەزرلەنگەندە، كوز ئالندا كوچرگچ كە ئيلككى ئشلەگەن ئشلەرى ولماسا، ئيلككى ئشلەرنە حەزرگى ئشن بەيلى ئالمى. شونڭ ئۇچندە نەتيجەسندە ياخشى چعارا...

ئالمى، بولباشچى ئويشمالار بو مەسئەلەگە ئيعتيبار قلب، كيلەسى سەياسى مەكتەبلەرنى ئاچقاندا ئۆز ئالدنا يۆرت تابوعا سوما توبلاو مەسئەلەسنە ئيعتيبار ئيتەرگە تييشلەر.

كيلەك ميتود مەسئەلەسنە. مۇنسى كوبدەن ئوق حەل قلنماعان مەسئەلە. 1925 نچى يلنڭ جەيندە ئاۋل پراپاگانديسلارى تارافندان ئشلەگەن پلان - ئەلبەتتە ئاۋل سەياسى مەكتەبنە كورە ئالمى. ياڭاعنا سەياسى بلم ئيبسن ئيسنى باشلاعان ئاۋل كامسامولسى سيناتلار جيبا ئالمى، ماتيريياللىدا ئۆزلەب ئالا ئالمى. ديياگراما - ئسحيمالاردا يەسى ئالمى، تاتار تلندە تەرجمە قلنعان لينين ئەسەرلەرن ئاڭلارعا كوب ئش كيرەك. تاتار تلندە ماتيريياللار بيك - بيك ئاز. ئاۋلدا ماتيريال بولب حزمەت ئيتەرگە ئيڭ ياراقلى ماتيريال ئيبدەش ئاتناعولفنڭ «ئاۋل ئۇچن سەياسى بلم ساباقلارى». لاكين ئانڭدە بر بولگى گنە بولووى، باشقا بولكلەرى مۆڭار چاقلى دۇنياعا چقماووى - سەياسى بلم مەكتەبن ئوترنبقدا قالا.

پراپاگانديسلار، كورسنشلەگەن كانسپيكتلار، ۋاپروسنيكلەر هەم سيناتلار ماتور نەرسەلەر. ئاۋل كامسامولسنا ئاڭلى ئالرلق ئيڭ جيڭل ماتيريال. لاكين ئول تاتارچاعا تەرجمە ئيتلو توگل، روسچاعادا باسلب چعا ئالماعان. كوچمە سەياسى مەكتەبلەرگە ئەحمەد عومەرفنڭ «دارۋينيزم هەم ماركسيزم» كيتابلارن توتوعانچى، شولارنى تەرجمە ئيتب كوبرەك تيراژدا، هەر كورسانت قولنا جيتشلى ئيتدرب تاراتسالار، بز ميتود مەسئەلەسن تۆرمشقا تيز ئۆزدرر ئيدك. كرەستييەن بالاسى ماتيريال سابا ئالمى، ئورنداعى ماتيريالنى ئورلگنە تيماعا بەيلى ئالمى. ئول ئاڭلاىشلى، چن كرەستييەن «ئيگنچى» تلندەگى ماتيريال كوتە. ئول ماتيريياللارعا برنچى مەرتەبەدە ئاتناعولفنڭ «سەياسى بلم ساباقلارى» نڭ چعاچاق بولكلەرى هەم يوعارىدا كورسەتلگەن كانسپيكتلەرنڭ تەرجمەلەرى جاۋاب بيرەچەك.

ئاۋلدا سەياسى مەكتەب ئالب بارعاندا، ئاۋلنى، ۋولسنى ئويرەنو هەم ئانى ئوتە تورعان تيماعا بەيلەب بارو ئيڭ نيگز ئشلەردەن. بو ئش كوب نەتيجە بيرە. لاكين مۇندا ئورنداعى تۆرمشنى ئويرەنوده هەم ئانى هەر ئوقوچى بر كنتب باروعا كيرەك بولعان ئەسبابلار (مەسەلەن قەلەم، كەعەز، بوياو ئيڭ كچكلەرى) بولماعاندا، ئانى تاعن تۆرمشقا ئوتكەرب بولمى. بۇلارنى كيرەكلى رەۋشدە تەعمين ئيتوگە تاعن ئيعتيبار ئيتلرگە تييشلى.

ئورنلاردا سەياسى مەكتەبنى ئالب بارعاندا كورسانتلار كوب ماتيريياللار بيرەلەر. (مەسەلەن ئامعا ۋولسى ئيلككى ئۆزنڭ تاتار بايلارى بلەن مەشهور ۋولس. تاتار بايلارندان مەشهور تەفكيلف بايارنڭ ئەلدە بولسا قالعان حزمەتچيلەرى ئيسەن) ئاۋلدا ئوعراعان شونڭ كبك تاريحى ماتيريياللار، تاتار دۇنياسنڭ ئۆزنڭ سينف تاريحن تيكشرگەندەگى كيرەكلى ماتيريياللارنى بر يۆمعاققا جييارعا كيرەك. هەم مۆڭا هەر كوچمە سەياسى مەكتەب يولباشچىسى ئەهەمميەت بيررگە تييش.

م. زايتف

تۆرلى حەبەرلەر.

• ئارچا كانتوننداعى ئەتنە ۋولسندا ئۇلكە كاميتيتى تارافندان جيبەرلگەن كوچمە سەياسى مەكتەب ئشلەب ياتا. بارلسى 35 كشى ئوقى. 35٪ پارتييەلىلەر، قالعانلارى كامساموللار هەم پارتييەسزلەر.

ئەميرف

• مينزەلە پارتييە مەكتەبندە 20 نچى سينتەبردە ئوقولار باشلانعان. بارلغى 75 كورسانت ئوقى. كامساموللار 55، پارتييەلىلەر 7، قالعانلارى پارتييەسزلەر.

سەفەرى

حەبەرچىلەر!

ئاۋللارداعى پارتييە هەم كامسامول ئشلەرنڭ نيچك باروى تورندا يازڭز.

ئشچی - ئاول حەبەرچیلەری، تڭلاغز!

ئشچی - ئاول حەبەرچیلەری توگەرەکلەرنڭ، ئویشدرو پلانی هەم ئشچی - حەبەرچیلەر توگەرەکلەری ئوچن تەربیە پلانن باسب چغارابز.
حەبەرچی ئیپدەشلەر، شوشی پلاننی ئوتتنج ئیتب ئشکە باشلاغز!

ئشچی-کرەستیەن حەبەرچیلەرن، ئویشدرو ئوچن پلان.

باسب تاراتوچی «گەزور» یانندا چغا تورعان گەزیت، ژورناللارنڭ بوتن حەبەرچیلەرن بر جیرگە جیبار ئوچن یولباشچی بولرلق بر ئوزەك بیورا کیرەکلگی تورندا ئشچی حەبەرچیلەر جیینلشندا قەرار بولعان ئیدی. کامیسیە شول قەرارعا تایانب، بوتن حەبەرچیلەرنی، ئویشدرو پلانن توبەندەگنچە ئشلەدی.

ئوزەك بیورا.

ئورنلارداعی حەبەرچیلەرنی، ئویشدرو ئوچن پلانلار، قوللانمالار کیرەك. ئالارنی قاراب - تیکشرب یوعا کرتر ئوچن دە بر یولباشچی ئویشما کیرەك. یوعارندا بر ئوزەك ئویشما بولماعاندا، توبەنگی ئویشمالارنڭ ئویشا ئالماولاری ئوز ئوزندەن بیلگلی نەرسە.

ئوزەك بیورا توزو تورندا کامیسیە توبەندەگی پلاننی ئالعا قویا:

1) «گەزور» یانندا ئورنلارداعی توگەرەکلەرگە یولباشچی بولرلق بوتن حەبەرچیلەرنڭ ئوزەك بیوراسی توزلار.

2) ئوزەك بیوراعا «قزل تاتارستان»، «کرەستیەن گەزیتی»، «قزل یەشلەر»، «قزل ئارمییس»، «یەش لینینچی» گەزیتلەرندەن چلینلەر کرگەن کبك. ئوزەك بیوراعا حەبەرچیلەردەن دە چلینلەر کرتو ئالعا قویلار.

3) ئوزەك بیورا ئورنلارداعی توگەرەکلەرنڭ یولباشچیسی بولب ئیسەبلەنر.

4) ئوزەك بیورا ئورنلارداعی توگەرەکلەرنی توزرگە، ئالارنی نیچك ئالب بارعا (حەبەرچیلەرنی گەزیت تیرەسنە جیودە، ئالارعا گەزیت چلك ئشن ئویرەتودە) کیرەکلگی تورندا قوللانمالار بیرب بارر.

5) ئوزەك بیورا ئورنلارداعی حەبەرچیلەرنی بر جیرگە جیو، ئالارعا تەربیە بیرو تورندا رایکوم، کانتکوم، ۋولکوم هەم یەچەیکەلەرگە ئولکە کامیتیت ئاشا سیرکولیار جیبەرتدرو چاراسن کورر.

6) ئوزەك بیورانڭ پریزیدیوم جیینلشن ئایندا بر، بیورا جیینلشن 15 کونگە بر هەم حەبەرچیلەرنڭ ئوبشی جیینلشن ئایعا بر قات یاسالر.

ئورنلارداعی توگەرەکلەر

زاۋود - فابریك، پریدپریەتیەلەردە حەبەرچیلەر توگەرەگی توبەندەگی رەوشدە توزلر:

1) زاۋود - فابریك هەم پریدپریەتیەلەردەگی حەبەرچیلەر توگەرەگی شول پریدپریەتیەنڭ ئوزندە چققان ئستینا گەزیتی یانندا توزلر.

ئیسکەرمە: ئا - زاۋود - فابریك هەم پریدپریەتیەلەردە چققان ئستینا گەزیتلەری حەبەرچیلەر توگەرەگن توزوگە توب نیگز ئیتب ئالنر.

ب - ئستینا گەزیتنڭ رید کالیگیەسی، شونداعی یەچەیکەنڭ قاتناشی بلەن سایلانب، سایلانعان رید کالیگیە توگەرەکنی ئالب بارر.

ت - زاۋود - فابریك هەم پریدپریەتیەدەگی ئشچی، پارتیە هەم یەش حەبەرچیلەر واقتلی مەتبوعاتدا ئاینرم، ئاینرم گەزیتلەرگە یازسالاردا، شونداعی ئوزەك ئستینا گەزیتی یانندا عی توگەرەك تیرەسنە جیینلرلار، ئاینرم ئش کورمەسلەر.

ج - ئستینا گەزیتلەری هەم توگەرەکلەرنڭ ئشنی کوڭللی رەوشدە (حاقسز) ئالب بارتلر.

2) واق زاۋودلار، ماستیرسکویلار، حزمەت ئارتیللەرنڭ ئوزندە ئستینا گەزیتلەری چغارعا مومکین بولماسا، شولارداعی حەبەرچیلەر زافکوم - میستکوملارداعی یەچەیکەلەر یانندا چققان ئستینا گەزیتلەری تیرەسنە جیینلب توگەرەك توزرلەر.

3) ساۋیت ئوچریژدینیەلەرندە، ئوقو یورتلارنداعی ئشچی-کرەستیەن یەشلەری ئوچریژدینیە هەم ئوقو یورتی کولەمندە چققان ئستینا گەزیتی یانندا حەبەرچیلەر توگەرەگی توزرلەر (ئستینا گەزیتی، توگەرەك ئشن ئالب بارودا برنچی ئیسکەرمەنڭ «ب» پاراگرافی ئیسدە توتلر).

4) رایون کولەمندەگی توگەرەکلەر، شول توبەکدەگی رایکومنڭ ئاگیتپروبی قاراونندا، بوتن رایون ئوچن چققان ئستینا گەزیتی یانندا توزلر هەم شول توبەکدەگی هەر بر توگەرەکدەن بر پریدستاۋیتل کررگە تییش.

ئیسکەرمە: رایون کولەمندە توزلگەن توگەرەکنڭ ئستینا گەزیتنە، رایکوملارنڭ ئاگیتپروبی پالیت پراسۋیت هەم رایکاموللارنڭ قاتناشی بلەن رید کالیگیە سایلانر. ئاگیتپروب پالیت - پراسۋیت، رایکاموللار رید کاللیگیەگە، رید کالیگیە باشقا چلینلەرگە یولباشچلق ئیتەرگە تییش.

5) کانتون هەم ئاوللارداعی زور زاۋود - فابریکلاردا حەبەرچیلەرنی ئویشدرودا ئشچی حەبەرچیلەر توگەرەگی تورنداعی برنچی پونکت هەم برنچی پونکتنڭ بوتن ئیسکەرمەسی قوللانما بولب توتلر.

6) بر نیچە ئستینا گەزیتلەری بولعان (پارتیە، پرافسایوز، کاماموللە گەزیتلەری) پریدپریەتیەلەردە پارتیە گەزیتنڭ رید کالیگیەسی، شول پریدپریەتیەدەگی حەبەرچیلەرنڭ بیوراسی ئیسەبلەنر.

کرەستیەن حەبەرچیلەری توگەرەگی.

1) ۋولس، ئاول حەبەرچیلەری، ۋولکوملار هەم زورراق ئاوللارداعی یەچەیکەلەر، کلوبلار، ئیزبا چیتالنیلار، هەم مەکتەبلەر یانندا چغا تورعان ئستینا گەزیتی یانندا توگەرەك توزب، ۋولاتدا رید کالیگیەلەری یەچەیکەلەر قاتناشی بلەن توزلر هەم یەچەیکەلەر یاردەمی بلەن رید کالیگیە، ئویشدرو ئشلەرن، شولای ئوق حەبەرچیلەرنی تەربیەلەو ئشن ئالب بارر.

ئاوللارداعی حەبەرچیلەر، یەش حەبەرچیلەر، کچکنە حەبەرچیلەر هەم ئاینکورلار هەر برسندە بر جیرگە ئویشب، ئشنی ئالب باررلار.

2) ئاوللارداعی کرەستیەن حەبەرچیلەری یەش هەم کچکنە حەبەرچیلەرنی دە ئوز تیرەلەرنە جیب، ئشنی برگە ئالب باررلار،

ۋاینکورلار توگەرەکلەری.

1) ۋاینکور توگەرەکلەری هەر چەستدە «قزل ئارمیە» گەزیتلەری ریداکتورلارنڭ سوڭعی کیڭەشمەسندە قابول ئیتلگەن پالاژینیە نیگزندە توزلەلر هەم «پور» تارافندان چغارلغان ئینستروکسیە بلەن ئشلەرلەر.

بو ئینستروکسیە «قزل ئارمییس» گەزیتندە تیز کوندە باسلب چغاچاق.

ئوپشی پالاژینیە.

1) ئستینا گەزیتلەری یانندا ئویشقان بوتن توگەرەکلەر تورندان توری ئوزەك بیورا بلەن ئش ئیتەر.

2) ئشچی، پارتیە ئاول هەم یەش حەبەرچیلەرگە، ریداکسیە تارافندان بر تورلیدە بیلیت بیرلەمەس، ئالار حەبەرچیلك بیلیتی بلەن فایدالانماسلار، حەبەر - زامیتکەلەرن توردان توری ریداکسیەگە جیبەررلەر.

3) ئستینا گەزیتنە هەم واقتلی مەتبوعاتقا حەبەر یازا باشلاو بلەن، ئول کشی حەبەرچی ئیسەبلەنر.

4) ئورنلارداعی حەبەرچیلەر توگەرەگنڭ هەر برسی، «گەزور» یانندا توزلگەن ئوزەك بیوراعا برکتلگەن بولرعا تییش.

ئیسکەرمە: ئا - توگەرەکنڭ توللی ئادریسی، ئستینا گەزیتنڭ ئیسمی. توگەرەك چلینلەرنڭ سانی ئاچق کورسەتلب ئوزەك بیوراعا جیبەرلرگە تییش.

ب - پارتیە، پارتیەسز، ئیر - حاتن - یەش، قارت حەبەرچیلەرنڭ سانلاری (پراتسینتلاری) ئوزەك بیوراعا بیلگلی بولرعا تییش.

5) زاۋود - فابریك هەم پریدپریەتیەلەردە شولای ئوق کانتون، ئاوللاردا ئوزەك گەزیت توگەرەگی هەم ئستینا گەزیتلەری توگەرەکلەری دیگەن ئاینرم توگەرەکلەر بولماس، بەلکی شول جیردەگی بر ئستینا گەزیتی تیرەسنە جیینلرلار.

6) توگەرەکلەر ئوزلەرنڭ ئشلەرن ئالب بارر ئوچن، ئستینا گەزیتنڭ رید کالیگیەسنە (3 یە ئیسە 6 ئایلق) واقت بیلگلەر. ئشنی ئالب بارر ئوچن رید کالیگیە واقتلی بیورا ئیسەبلەنر.

رابکورلار توگەرەکلەرنە کورسەتکچ ئش پلانی.

رابکورلار توگەرەگنڭ ئشی ئالارنڭ گەزیتلەردە قاتناشولاری نیگزندە ئالب بارلا. پریدپریەتیەلەردەگی رابکورلار توگەرەکلەرنڭ توب بورچلاری:

1 - پریدپریەتیەنڭ تورمشندا، ئشندە باعلانعان مەسئەلەلەر، شولای ئوق ئشچیلەرنڭ پریدپریەتیە ئچندە هەم ئوزلەرنڭ تشندا بولعان تورمشلاری تورندا ئشلەو.

2 - ئستینا گەزیتلەرنە یاقندان قاتناشو.

3 - باسلب تاراتلا تورعان گەزیتلەرنڭ ریداکسیەلەری بلەن باعلانش توتو.

4 - رابکورلارنی (بیگرەكدە پارتیەسزلەرنی) ئوبشی هەم سەیاسی بلملەرن کوتەرو ئوچن پریدپریەتیەلەردە بولعان سەیاسی هەم مەدەنی ئاعارتو توگەرەکلەرنە تارتو.

5 - یاکاداندان یاکا ئشچیلەرنی هەم ئشچی حاتنقزلارنی رابکورلق ئشنە قاتناشدرو.

6 - رابکورلارعا هەوەسلەر بولعان ۋاقتلاردا جەماعەت ئویشمالاری هەم ساۋیت ئوچریژدینیەلەری بلەن باعلانش توتو (پراکارانورا، رابکرین، کانتروال گەمیسیەسی).

7 - کلوب ئشلەرندە یاقندان قاتناشو، (رابکورلار پوچماعی، رابکورلار کوتبحانەسی، جانلی گەزیتلەر ئویشدرو، سودلار یاساو).

8 - گەزیت تیحنیکەسن ئویرەنو (مونڭ ئوچن باسب تاراتلا تورعان گەزیت - ژورناللارنڭ قاتناشی بلەن ئاینرم توگەرەکلەر، کورسلاردا ئویشدررعا مومکین).

9 - باسب تاراتلا تورعان رابکور هەم ئاول حەبەرچیلەری مەتبوعاتن تاراتو هەم ئالارعا قاتناشرعا ئوندەو ئشلەری.

10 - رابکورلارنی تەربیە ئشندە زاۋود فابریکلار تورمشندا بولعان واق فاکتلارنی ساۋیتلار حوکومەتی ئالدندا تورعان زورراق بورچلار بلەن باعلاب ئالب بارو، بولن، توتو، واق فاکتلارنی جیناب، دورست نەتیجە چاررعا رابکورلارنی ئویرەتو بولرعا تییش.

11 - پارتیە هەم جەماعت ئشلەرندە رابکورلارنڭ قزقسنولارن توددرو، ئالنڭ تورمشقا قاراشن کیڭەیتو.

12 - رابکورلار توگەرەگندە ئش، تڭلاوچیلارعا تانش بولعان کانکریت ماتیریاللار بلەن بولرعا، جیتەکچی بولعان کشی شول کانکریت مەسئەلەدەن ئوبشی مەسئەلەگە ئالب باررعا تییش.

13 - رابکورلار توگەرەگندە ئش بیسیدا فورماسندا عنا ئالب بارلا. لیکسیەدا کلادلار بیسیدانی باشلاب، قوزعاتب جیبەرو ئوچندەگنە قسقاعنا بولرعا تییش. بیسیدانڭ باشلانعچی هەر واقتدا زاۋود ئشندەگی کانکریت ماتیریاللارندا تایانب باشلانرعا. بیسیدانڭ سوڭنداعی سوز تیکشرلگەن مەسئەلەنی تیئوریە نیگزندە سالب، بو مەسئەلە تورندا پارتیەنڭ قاراشی نیندی قەرارلاری بولعانلغی بلەن بتەرگە تییش (بیسیداعا چاقلی برنیچە کون ئالدن تیکشرلەچەك مەسئەلە تورندا بولعان کیتابلارنڭ ئیسملکلەرن کورسەتو یاحشراق بولر).

ئیسکەرمە: رابکورلار توگەرەگنڭ ئشن ئوزلەری تلەوچیلەر بولعاندا ئاینرم مەسئەلەلەرنی ئویرەنو گروپپالاری، ئویشدرو، دیسکوسسیە شیکللی بولولار بلەندە ئالب باررعادا مومکین.

14 - رابکورلار توگەرەگنڭ جیتەکچیسی دەرس بیروچی بولوعا قاراعاندادا، ئویشدرووچی رولن کوبرەك ئوتارعا تییش. جیتەکچینڭ ئوزی سویلەوی، ئوزی نەتیجە چاراووی مەجبوری توگل. ئول تیکشرلە تورعان مەسئەلە بلەن یاحشی تانش بولعان کشلەرنی چاقررا ئالا.

باری بیسیدالارعا ئشچیلەرنی کوبرەك قاتناشدررعا تررشرعا کیرەك.

بیسیدالار ئوچن کورسەتکچلەر.

پریدپریەتیەنڭ ئشنە باعلانعان هەر بر پراکتیچسکی مەسئەلەدەن بیسیدادا فایدالانرعا مومکین. تیمانی رابکورلار توگەرەگی ئوزی بیلگلی.

بز مونڭا کورسەتکچ رەوشندەگنە بیرەبز. توبەندە کورسەتلەچەك تیمالار، رابکورلار توگەرەگی ئوچن مەجبوری ئش پلانی توگل. مونڭ بلەن رابکورلار توگەرەکلەرنە باری یولعنا کورسەتلە.

ئالیق کائوپیراتسیە مەسئەلەسن.

بیسیداعا چاقلی بر نیچە کون ئالدن رابکورلارعا کائوپیراتسیە تورندا یازلعان کیتابلارنڭ ئیسملەرن کورسەتب یازو قویارعا کیرەك. شوندان سوڭ شول بیلگلەنگەن کونگە شول زاۋودقا قاراعان کائوپیراتیسیەنڭ حەوابلی ئشچیسی داکلادچی (باشلانعچ سوزگە) ئیتب چاقررعا کیرەك.

بو کشی کائوپیراتیفنڭ ئویشدرلووی، ئانڭ ئالدندا تورعان بورچلاری ئشنڭ بارلشی، نیندی ئوڭایسزلقلار بارلغی، ئانی یاحشرتو یوللاری نیندی چارالار کوررگە کیرەکلگی هەم رابکورلار تارافندان نیندی بولشلقلار کورسەتلرگە کیرەکلگی تورندا قسقاعنا، کانکریت رەوشدە کنە سویلەب ئوتە.

بیسیداعا کوبرەك واقت قالدرو، تڭلاوچیلارنی ئاردرماو ئوچن داکلاد 20 - 25 مینوتدان ئارتققا سوزلماسقا تییش.

داکلاددان سوڭ بیسیدادا کائوپیراتیفنڭ ئشلەری تیکشرلە باشلی.

شوندان سوڭ جیتەکچی بەئیسە ئالدان حەزرلەنب تورعان تەگەرەکنڭ برەر چلینی نەتیجە یاساب ساۋیتلار ئیلندە کائوپیراتسیەنڭ رولی، کائوپیراتسیەنڭ یوعاری ئوسی ئویشمالاری تورندا کورسەتب ئوتە.

تیمالار.

ئشلەب چغارو ئشندە.

فابریك - زاۋودلارنڭ جی مال (سیریا) ئالالاری، حەزرلەوەی هەم ئانڭ توئی، پریدپریەتیەنڭ تیحنیکە یاعندان توزلنشی، ئشلەب چغاروی، ئشلەنگەن مالنڭ توئی، حزمەتنڭ توکلنعی، [illegible] راش، ئالار بلەن ئیپدەشلەرچە موعامەلەنڭ کیرەکلگی.

پرافسایوز هەم کائوپیراتیف ئشلەری.

زافکوم نیچك ئشلی پریدپریەتیەدە حزمەتنی ساقلاو. ئالار هەم بالالارنی ساقلاو (یوکلی حاتنلار، ئاتپوسکە، یەسلە) ئش حاقی، ئشلەب چغارو کیڭەشمەلەری. دیلیگاتکالار هەم ئوبشی جیینلشلارنڭ نیچك ئشلەولەری پریدپریەتیەدە حاتنقزلار هەم یەش ئوسمرلەر. کائوپیراتسیە ئشلەری تورندا.

پارتیە هەم جەماعت ئشلەری.

ۋ. ك. پ. (ب) یەچەیکەسی نیچك ئشلی. پارتیەسزلەرنی پارتیەگە تارتو ئشی نیچك بارا. سەیاسی ئاعارتو ئشلەری پریدپریەتیەدە کامسامول یەچەیکەسی هەم ئانڭ ئشی. پیانیرلار ئویشماسی، حاتنقزلار ئاراسندا ئشلەو، پریدپریەتیەدەگی جەماعت ئویشمالارنڭ ئشلەری (موپر، ئاۋیاحیم هەم باشقالار).

تورمش مەسئەلەلەری.

ئوقو ئورنلاری مەسئەلەسی، ئشچیلەر سیمەیە ئچندە (حاتنقزنا هەم بالالارنا قاراشی)، ئشچیلەرنڭ ئشند استراحەتلەر (ئیسرکلکە قارشی کورەش) دین (مەچت هەم دینسزلەر پوچماعی) فاحیشەلك ۋینیرا ئاورولاری، بالالارنی تەربیە یاکا تورمش (ئاکتەبرینە گراژدانلق نیکاحی، گراژدانلارچا کومو).

ئوزیدە سەلامەتلکنی ساقلاو، جەماعت ئستالاوایلاری، کاممونا یورتلاری، کلوب تیياتر ئسپورت ئشچیلەرنڭ سایلاو هەم سایلانولاری، ئشچیلەر ئوچن سالنا تورعان نالوکلار تورندا تیکشرلە.

ئستینا گەزیتلەرنڭ ئویشمووی.

ئستینا گەزیتنڭ ئەهەممیەتی، ئالارنڭ تورلەری (زاۋود گەزیتی، ئاول گەزیتی یەشلەر گەزیتی هەم باشقاتورلی گەزیتلەر) ئستینا گەزیتلەرنڭ بولکلەری: ئالك - بام ئشلەری، پرافسایوز ئشلەری، کائوپیراتسیە بولگی، تورلی حەبەرلەر، باش مەقالە لوزنگلار هەم ئانڭ ماتورلق یاعی.

تیمالار سایلاو.

مەقالە هەم حەبەرلەرنڭ تورلی هەم ئالارنڭ ئەهەممیەتی، نیچك یازارعا، تل مەسئەلەسی، مەقالە هەم حەبەرلەرنڭ باشلارن قویو، شیکللی ئشلەرنی تیکشررگە بولا.

یوعارندا کورسەتلگەن تیمالاردان باشقا، توگەرەکلەردە بالشیۋیزم ماتبوعاتنڭ تاریحی، ساۋیت مەتبوعاتندا ئشچی - کرەستیەن حەبەرچیلەرنڭ توتقان رولی، شولای ئوق باسما گەزیتلەرنڭ توزلنشی هەم تیحنیکاسی مەسئەلەلەرنە بر، ئیکی بیسیدا بیلگلەرگە کیرەك.

قازاندا یلعا ئاریاعی توبەگنڭ تاتار ئشچیلەری «قزل تاتارستان» ریداکسیەسنڭ داکلادن تڭلیلار.

قازاندا.

شەهەر ساۋیتنا سایلاولار.

تاتارستان ئوزەك باشقارماسی یانندا عی ئوزەك سایلاو کامیسیەسنڭ قەراری بوینچا، شەهەر ساۋیتنا سایلاولار برنچی فیورالدان 25 نچی فیورالعا قەدەر باراچاق.

ئوزەك کامیسیە شەهەر سایلاو کامیسیەسنە ئاگیتاتسیە ئشلەرن کوچەیترگە سایلاو کونلەری تورندا کالیندار تەرتیبی بلەن پلان چاررعا، برگە ئویشماعان حالقلارنی سایلاو کامپانیەسنە قاتناشدرو ئوچن کیسکن چارالار کوررگە، شەهەر ساۋیتنڭ کیلەچەك ساستاۋنا حاتنقزلاردان، تاتارلاردان ئوقتمشلنلاردان، کوستارلاردان هەم باشقالاردان جیتەرلك دیپوتاتلار کرتو مەسئەلەسن کیڭەشکە قویارعا هەم سایلاوچیلارعا پاۋیسکلارنی حیگلی یول بلەن تابشرو چارالارن ئشکە ئاشررعا قوشدی.

تاتارستان ئیقتیسادی کیڭەشمەسندە.

❧ ماری ئولکەسندەن ئاعاچ [illegible] ئوچن ئوزەکدەن 204 مڭ سوم کریدیت [illegible] سورالا.

لارنی کیترتو - تاتارستاننڭ ئیق[illegible] کیڭەشمەسی سوڭعی ئوتترشندا ئور[illegible] کانتونلارعا ئاعاچ ماتیریاللاری کیتر[illegible] تورندا ماری ئولکەسنڭ ئاعاچ حەزرلەو تورعان ئویشماسی بلەن دوگوۋور یاساونی تاتارستان جیر ئشلەری حالق کامیساریاتنا تابشردی.

مونڭ ئوچن، ئورمانلار ئوپراۋلینیەسندە زالوکلاردان جیینلعان 75 مڭ سومنی کریدیت ئیتب ئالرعا روحسەت ئیتلە هەم شول ئوق

❧ «قزل مینالیست» پاسیولکەسی-زیلونی دول ساۋیتی «قزل مینالیست» زاۋودی یانندا عی ئشچیلەر پاسیولکەن کامموناحوجالغی ئوپراۋلینیەسی قولنا ئالرعا هەم ئاندا یورت کائوپیراتیفی توزرگە سوراعان ئیدی. ئیقتیسادی کیڭەشمە ئانی «قزل مینالیست» زاۋودندان ئالرعا مومکین تابمادی، شونڭ بلەن برگە تاتارستاننڭ حالق حوجالغی ساۋیتنا پاسیولکنی رەتکە سالو چارالارن کوررگە قوشدی.

❧ تیلیگراملارنی کویتانسیەسز ئالو - پوچتا - تیلیگراف ئوپراۋلینیەسی 16 نچی غینواردان سوڭ تیلیگراملارنی کویتانسیە بیرمیچە قابول ئیتە باشلادی. تلەگەن کشیلەرگە 10 تینی ئوتەمە حاق بلەن کویتانسیە بیرلە. تیلیگراملارنی تابشرعان چاقندادا تول قویونڭ کیرەگی یوق. پوچتا - تیلیگراف ئوپراۋلینیەسی تیلیگرام یوڭتوچیلەرنڭ ئوز بورچلارن تیبیئشنچە ئوتەولەرنە ئشانا.

❧ پوچتا ئشچیلەری ئوچن مەکتەب - قازانداعی ئوزەك پوچتا - تیلیگراف کانتورندا ئاول پوچتاسندا ئشلەرگە کشلەر حەزرلەو ئوچن مەکتەب ئاچلدی. مەکتەبدە ئوقوعا بارلسی 30 کشی ئالندی.

گوندەلك ۋاقیعەلەر.

❧ تاشلاب قاچقان - بر میلیتسیونیر لینین بانچاسندان ئوینچك کوتەرب بارا تورعان برکشنی کورب تونتارعا توشقان، بیلگلسز کشی ئشنڭ ناچار بولاچاعن سیزب، ئوینچکنی تاشلاب قاچقان. ئول نەرسەلەر کاممونیستلار ئوقوبیستیند. ئوزوچی ئالیکساندرف، قودالوفی هەم ئوزبیندان ئورلانعان بولعان.

❧ ئات ئورلاوچیلار - یوعاری ئیزدرفسکی ئورامدا 3 نچی یورتدا ئورووچی ئیسماعیل ئیسکەندەروف بلەن 7 نچی یورتدا ئورووچی موعر شەمسیدینی دیگەن کشلەر «ئوبیمشیرکە» سننڭ بر بوکنرك ئاتن ئورلاب توتلعانلار.

قاری یەقوب بیرلین فیلارمونیەسندە

بو یل باشقردستان، قازاعستان، ئەزەربەیجان، ئوکراینا، ئوزبەکستان، ئارتیسلارندان ئویشدرلعان بر تورکم بلەن پاریژعا بارب، 12 کانسیرتقا قاتنشقان، فەرعانەنڭ ئاتاقلی یرچیسی قاری یاقوب ئیپدەش ئوزبەکستان جومهوریەتی بەیرەمی کیچەسندەگی ئوکشلی چعشلاردان سوڭ، بیرلیننڭ فیلارمونیەسندە تاعن دا زورراق ئوکشلارعا ئیرشدی. مونسی ئەووەلگسندەن ئەلبەتتە زورراق ئیدی، چونکی جومهوریەت بەیرەمی کیچەسندەگی ئوکشی یوزلەب حالق ئالدندا بولسا، بو کونگسی مڭلەب کشی قارشسندا ئیدی. جومهوریەت کیچەسندەگسی برسی ئیکنچسنە تلەکدەش، سیزو، ئەهلەك هەم موزیکادا بر برسنە یاقنراق کونچنش حالقلاری ئالدندا بولسا، بو کونگسی شول کونچنشنڭ توپاس حالقندان دا برەر نەرسە چعوی مومکینمی، دیب ئاچولی کوزی هەم قولاعی بلەن کوتب ئوترعان کونباتش حالقی ئالدندا ئیدی. منە شوشی حالق قاری یەقوبنی ئەووەل باشدا تەنقید قولاعی بلەن تڭلاسادا، ئاوش هەم کویلەرن ئیشتکەچ ئیحتیبارسز بەیە قویارعا هەم ئوزاق قول چابارعا مەجبور بولدی. حەتتا، بیرلیندەگی یوعاری موزیکا مەکتەبنڭ مودیری پرافیسر شونیمان لوژاسندان توبەنگە توشب مینم یانما کیلدی دە، ئوزبەکستانلقوە کیلی، بولووم سەبلی قولمنی قسب قارینڭ ئوکشی بلەن مینی قوتلادی.

قاری یەقوب بر ئایدان یرلی بیرلیندە یوعاری موزیکا مەکتەبی پرافیسرلارندان بر ئیکنسی بلەن ئشلی، ئالارعا فونوگراف جرلی. ئالار، کویلەرنی شول فونوگرافدان نوتاعا ئالرعادا مومکین بولر، دیلەر. ئەلبەتتە، بوزمیچا، نەق ئوزبەکچە ئیتب ئالونی ئەیتەلەر. یوقسا، کونچنش کویلەرندەن نوتاعا ئالنب حوجا ناسرتدین قوشنا ئوشاعانلارن کوب ئیشتدك.

پاریژعا بارعان بو تورکمنڭ کونچنش بولنگن ئالدان قایتشلی بوتنلەینی بلەن بیرلیندە ئیك ئازندا ئیکی ئاننا قالدرونی تورکمنی بوزندقلاب ئالب بارو چن ئیپدەشدەن بیك سوراعان ئیدك. ئول بزگە شولای ئیتەرگە سوز بیرگەن ئیدی، ئارتیسلار ئوزلەری دە بیك قالماقچی ئیدلەر. لاکین قایتشلی ئول ئیپدەش ئالارنڭ برسندە بیرلیندە [illegible] کوندە توتمیچا تیزرەك مەسکەوگە قوزاتقان. قاری یەقوبنڭ ئیپدەش حاتنی ئاورو بولعانلقدان ئول بو تورکمدەن ئاینرلب قالا ئالعان، مین ئیلدە بولسام ئیپدەشنی، مونڭ ناچارلق ئیتکەن ئوچن حوکمگە تارتقان بولر ئیدم.

نی بولسادا بولعان، بو باشلانعچ هەمچیت ئیلدە برەونڭ قولی ئاستندا بولدی. ئیندی موندان سوڭ، تاتار، باشقرد، قازاق، ئوزبەك ئارتیسلاری، بیگرەكدە، شول جرلاوچی، بییوچی، قورای، سرنای، دوتار، تانبور ئویناوچیلاری برلەشب، مەسەلەن کیلەچەك جەیگی یال ئیتو واقتندا بو یاقدا بر کیلب چقسالار، ئوزلەری ئوچن فایدالی، یاۋروپالیلار ئوچن زارارسز بولر ئیدی. چونکی یاۋروپالیلارنڭ بیگرەكدە شول یوعارندا ئەیتلگەن تورك حالقلارنڭ سەنعەتلەری تورسندا، بلملەری ئاز بولسادا هەوەسلەری بیك کوب. عەزیز ئەلموحەممەدی ئیپدەش 22 نچی یلدا ئوق کیلمەکچی ئیدی. لاکین، ئەلنگە چاقلی کیلە ئالعانی یوق. ئەللە ئیندی بیرلینگە مارس ئارقلی کیتدی.

لاکین ئالای ئاینرم توگل، بەلکی شول تورلی قەبیلەنڭ برەر - ئیکنشەر سەنعەتکارلاری برلەشب کیلسەلەر یاحشراق بولاچاق. بارلنعبزنی هەم باربزنی دا دونیاعا تانتا باشلارعا واقت ئیندی. ئەلبەتتە، ئول هەم تورمش راسحودی چاقچاق. لاکین، یاحشی توزلگەن تورکم بولسا، بر ئیکی ئای ئچندە بر نیچە قات یاحشی ئوس باش یاساب، بلم ئارتدرب کیتەرگە دە بولا.

ع. ئیدریس.

ئولکەنی ئویرەنو کیچەلەری.

«شەرق پیداگوگیکە ئینستیتوتی» تارافندان ئونیۋیرسیتیت زالندا ئورناشترلعان «ماتیریالنی کولتورا تاریحی» کابینیتندە 16 نچی غینواردا، کیچ ساعەت 6 دا «ئولکەنی ئویرەنو کیچەلەری» سیریەسنڭ برنچی مەجلسی بولدی.

مەجلسکە یورس مەکتەبلەری، ئالك - بام ئوچریژدینیەلەری هەم باشقا عیلمی ئویشمالاردان تڭلاوچیلار کیلگەن ئیدی.

هەر ئاتنا، شیمبە کون سەعەت 6 دا یوترشلار دەوام ئیتاسن دیب قەرار بیرلدی.

«ئولکەنی ئویرەنو کیچەلەری» نڭ ئوتقان یولی هەم بیلگلەگەن وازیفاسی ئولکەنی ئویرەنو ئشنڭ بارلق مەسئەلەلەرن تیکشررو تاتارستان جومهوریەتی شارتلاری ئچندە ئولکەنی ئویرەنو ئوچن پلانلار میتودلار بیلگلەو هەم حەزرگی کوندە کومپلیکس سیستیماسنڭ نیگزی بولعان ئولکەنی ئویرەنو مەسئەلەسنە ئایروچا ئیعتیبار ئیتب، ئول تورندا بیلگلی بر قاراش توددرو.

برنچی مەجلسدە کوزگە ئیك نق بەرلگەن بر نەرسە بولسا، ئولدا تاتار ئوقتوچیلارنڭ بو مەجلسدە برسنڭدە کورنمەوی ئیدی.

مەسئەلە ئەهەممیەتلی. ئاعشنڭ هەر مامینتی بلەن تانش بولو ئوستنە، ئانی ئوتکەرو، ئشلەو میتودلاری بلەندە قورالانرعا تییش. منە، بو کیچەلەرنڭ توب بورچی شول مەسئەلەلەرنی بر جیکە تزو، حەل ئیتو ئشلەرنڭ میتودلاری تیکشرلەچەکدر.

هەر حالدە بز، مونی تاتار ئوقتوچیلارنڭ هەم پیداگیچنیکوم ئوقوچیلارنڭ قولاقلارنا توشرب کیتونی، ئورنلی سانیبز.

ع. زەینی.

تیپاتر ـ موزیکا.

«سانییه».

(ئوپیرا تیپاترندا).

ئوپیرا ـ سه‌حنه سه‌نعه‌تنک تابیعیلکده‌ن شاقتی یراق بولغان توٗری.

دراما، کامیدییه، حه‌تتا ئاپیریتتانک‌دا ئوته‌لو، ئشقی هه‌م ئچکی کورئنش پرانسیسلارندا تابیعیلک ساقلانو، ئالارنک حودوژستۋا یاعننا بعیه قوبونک نیگئزئنه ئوترا.

جیگل کامیدییه هه‌م ئاپیریتتالاردا ـ «یوری» شایارولار ئاراسندا تله‌سه نیچك جرلاب‌دا کوٗیله‌بده سوٗیله‌شوله‌ر تابیعیلکنی بوٗزماسقا موٗمکین. ئه ئیندی، ئچن، حه‌تتا فاجیعه‌لی ناستراپینییادا جرلاب ئاکلاش کوٗیله‌ب سوٗیله‌شوده ئه‌لبه‌تته تابیعیلك ئزله‌ۋگه حه‌ل یوق. بر ئوك، ئوپیرا ئوزئنک سه‌حنه‌ده‌گی فیگورالاری بلن تابیعیلککه ،ئول حه‌تلی کوز تگب‌ده ماتاشمی. ئالارنی موزیکانی ئاکلاوعا بولشلق ئیتوچی جانلی ره‌سمله‌ر «تاوش چاروچی ئیللوستراتسییه» ئیتبکنه قویا.

ره‌سم، ئیللوستراتسییه‌ده‌ده نچکه، نه‌فیس سه‌نعه‌تنک ،رولی چیکسز ،زور ئیکه‌نلکنی ئه‌لبه‌تته سوٗیله‌ب توراسی یوق. موزیکانی ئاچب سالو توٗشندرو حزمه‌تن ،تولی ره‌وشده ئوته‌و ئوچن شوشی ،رولنی ئوته‌وچی تله‌سه‌گنه نیندی یاقدان بولماسن ئوزئنک بوٗتن کورئنشی‌بلن موزیکاعا شیعرگه یانشلی بر «توٗمان» بلن ئورالعانسمان‌بولرعا کیره‌ك. ،شونک ئوچن‌در ئاحرئنسی حه‌زرگی زامان سه‌حنه‌له‌رنده ئوینالا تورعان ئوپیرا ـ له‌رنک هه‌مه‌سنک دیه‌رلك مه‌وزوعلاری یه تاریحی بایسه حیالی واقیعه‌له‌رگه به‌یله‌نب «توٗمانلاندرلعان».

حالبوکی «سانییه» ئوپیراسندا بز موزیکا ئاکلاتوچی «ئیللوستراتسییه» ،رولنده‌هه‌ر کوٗن کوز ئالدئبزدا ،توٗرب ،تویدرب بترگه‌ن ئوزئنک زامانداشلارئبز ـ ئسپیکوله‌نت ـ [illegible] ئالای ئنی هه‌م ئالارنک بالا چاعالارن [illegible] یکانی ،تورمشقا یاقنلاشدرام دیگه‌چده، [illegible] نگی ساتقاندا موزیکاسز مومکین توگل دیگه‌ن کشی یوق بیت.

شولای، تاتارنک برنچی ئوپیراسی تاتار ـ باشقرد کویله‌رئنک بوٗتن ئوچ په‌رده بوینچا ئولچه‌ولی، به‌یله‌نشلی کرئنلووی‌هه‌م کونب‌ئتش ئوپیرالاردان‌دا کوبکنه ماتور ئورنه‌کله‌ر ئالئنووی‌یاعندان شاقتی‌ئوکشای چققان. سه‌حنادا ئویناوچئلار (ئوزله‌ری توگل، روللاری).نك توپاسلقلاری‌قوماچاولاماعاندا تاتارنک باشلانغچ ئوپیراسن راحه‌تله‌نب تگلارعا موٗمکین.

ش.

کینو.

«9 نچی عینوار کوٗنی».

«ئیلیکترا» کینو تیپاترندا 19 نچی عینواردان باشلاب، «9 نچی عینوار کوٗنی» (قانلی یه‌کشه‌نبه) دیگه‌ن کارتینا کورسه‌تیله باشلادی.

بو کارتینا 1905 نچی یلدا [illegible] 9 نچی عینوار کوٗنینده نیکالاینک [illegible]

موٗندا نیکالاینک هه‌م بوٗتن چیناونیکلا ـ رئنک هه‌ر توٗرلی بوٗزقلقلاری، ئیشچیله‌رنی ئالداب ئالب چققان گاپون ،پوپنک توٗرلی هه‌یله‌له‌ری، نیکالای مینیستره‌رئنک پراۋا ـ [illegible]

ره‌داکتور: سالح ئاتناغولوف.
Редактор: С. АТНАГУЛОВ.

پارتییه بلدروله‌ری.

[illegible]

III نچی ،کوست.

[illegible]

جییئلشقا پارتییه‌سزله‌رده‌ن کیلوچیله‌رنک سان ـ لارن ئاچق ره‌وشده بلو ئوچن فابریک ـ زاۋود کامیتیتله‌رنی هه‌م میستکوملار ریگیستراتسییا یاسارعا تییشله‌ر. جییئلشلارعا پرافسایوز هه‌م چلینلك بیلیتله‌ری بوینچا بوشلای کرئله.

8) 25 نچی یه‌چه‌یکه،جییئلشی ـ تانکینودا داکلادچی ساکولوف ئیبده‌ش.

کوستلاردا توبه‌نده‌گی یه‌چه‌یکه‌له‌ر برله‌شه‌له‌ر:

I. نچی ،کوست.

2 نچی یه‌چه‌یکه‌گالاکتییونف فابریگنده، 4 نچی یه‌چه‌یکه چاستنی کون‌زاۋودلارندا، 9 نچی یه‌چه‌یکه کوسسپیرتده، 18 نچی یه‌چه‌یکه، ئولکه‌بالنیتسه‌سنده.

،جییئلش کیچ 6 سه‌عه‌تده، گالاکتییونف فابریگی یانداعی کوتوزف کلوبندا (،وستاۋایا ئورامدا) بولاچاق. کوستنی 2 نچی یه‌چه‌یکه‌جییا، داکلادچی کودیکوۋا ئیبده‌ش.

II. نچی ،کوست.

7 نچی یه‌چه‌یکه کاموناللنی موٗنچادا،
10 نچی یه‌چه‌یکه تاتئستروبدا،
16 نچی یه‌چه‌یکه ـ قازان ئوزه‌ك‌ئشچیله‌ر کائوپیراتیفنده،
19 نچی یه‌چه‌یکه تاتسایوزدا،
21 نچی یه‌چه‌یکه کریدیت ،ئوچریژدینییه‌له‌رنده.

توٗرلی بلدروله‌ر.

سوکوننی بیسته‌سی ئوٗبه‌ك شیف که‌میسییه‌سی بلدئرا:

چه‌هارشه‌نبه کوٗن 20 نچی عینواردا کوٗندز 2 سه‌عه‌تده رایکوم یوٗرتندا ئوٗبه‌ك ئینفارماتسییا کامیسییه‌سنک جییئلشی بولاچاق. کوٗن‌ته‌رتیبی:

1) گالاکتییونف فابریگنده‌گی باقداشلار (زیمله‌چستۋا) بیوراسئنک داکلادی.

2) ده‌ولت ئونیۋیرسیتیتنده‌گی شیف کامیسییه‌سئنک داکلادی.

3) توٗرلی مه‌سه‌له‌له‌ر.

بوٗتن چلینله‌رنک کیلوله‌ری مه‌جبوری.

Типография «Восток» Издательство «ТАНУ» Казань Проломная 4. 1926 г. — ...کیسه‌لله‌ کی تیپاگرافییه‌سی